

Paveikslas
V. Kudirkos
o - 19 colių pločio, 24 colių
ant puikios popieriaus,
nu 30 ct. Gaunamas, V.
edakcijoj.
paveikslas tojo mūsų
o tautiečio privalo rasti
o lietuviu namuose kaip
nas ir atminimas, kad
per visą savo gyvenimą
odos savo tautiečių ir

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 41.

Plymouth, Pa., d. 9 Spalio (October) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rasiant apie permainymą adresą
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY
„Vienybė Lietuvnikų“
APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE.....	\$0.25
ONE INCH ONCE.....	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR.....	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztys & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybė
Lietuvnikų“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:
JOB PRINTING in all modern languages.

„Vienybė Lietuvnikų“
Išveina kožną Seredą, Plymouth
KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.
Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkio raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkvojimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00
Pinigai kitais nesistuncia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gromatose
ant ezito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.
109 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų
krautuve visam miestu.
Žemiausios prekės!

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.
PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemiskus dalykus. Gerą
mūilą, szepteczius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

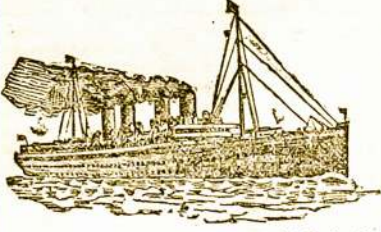
Didele krautuve IR KARCZIAMA

Kas nori gero tavočio gauti ir ska-
naus gėrymo ragaut', tegul atsilanko
pas Joną Žukaucką
Plymouth, Pa.

Telephonas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecinas,

1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigūs į visas dalis svieto. Dovernastis
(pavedimus resztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigūs ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apsegerzėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalykų. Jeigu
kurį atkeliauvę užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiaš prie manęs, o aš jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o būkite
užganėdinti.

Juozas B. Dainis

107 Hill Side & Northampton st.
WILKES-BARRE, PA.

Užsidejo naują Salooną, kur gali-
ma iszsigerti skanaus alaus ir užsi-
rukyti kvepentį cigarą.

W. Matusевичius.

Uždejan krautuve visokių tavorų kaip ant tai:
marszkinių, kalnierų, naktaizų, petnesų, viso-
kių skrybėlių, pagal madą overkotų marszkinių ir
dar kitokių dalykų. Teipogi laikau ir kriauciszką
szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai
jeigu einat pas zyda, geriaus elkit pas savo tautietį
112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

NEIKITE PAS SVETIMĄ

bet pas
V. SAVA

13 Canal Street,
WILKES-BARRE, PA.

Degtinė ir Alus kviezia lie-
tuvius.

Priegtam nusiuncziu pinigūs į Lie-
tuvą ir parduodu laivakortes ant
greicziausių laivų.

Daugiau kaip
30 metus iszmgintasi
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. A. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviezių mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szviezi rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p'gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka. Johanna Zelviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

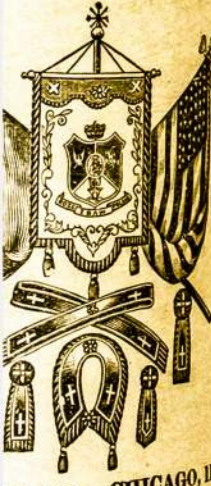
dar niekados negirdėta!
co nekasztoja!

lausį laikrodėlių: TIKRA AMERIKONIS-
nustatomas, vyrizkas ir moterizkas
irantuosas, nikelnuotas vidurinis, le-
r gerumą tokį laikrodėlių visada pi-
laikrodėlių mylėtojas vėra dūdam
E su didele galvuke ir gūtarinis ch-
1 nikelinė brizukams dūdam
D: 1 puikią ankstnuota szora, 1
likį SPILKA iszrodiną, branzuolius
1 porą rankovėms gūzių, su puz-
8, 50c.; ir 1 puikią kkratūją, su puz-
9. D: uz \$4.98 apmokėdami wisus
jei nepatiktū, sugrafinėlis namu
1 but prietelisz drango su ordina. Je-
uikų lenktinį rėlii: daktus su p-

DOVANOMS DYKAL. Paroczi, v
kens lencigėlio mee pasizine no-
len pakol iszpardavimas netesizny

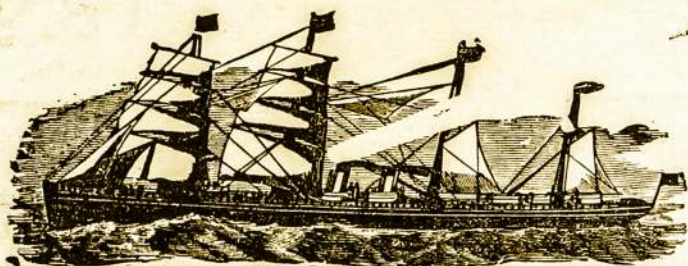
1 Metropolitan Block,
CHICAGO, ILL.

NSKA,
CHICAGO, ILL.

E AV., CHICAGO, ILL.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

I rieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susisznėkėti lietuvizškai ir lenkiszškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigų į depositą banko ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir vizsaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizskas ir Lenkiszskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szifkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Izmaino visokius piningus, o ir nusiuoczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Griaicziausiai izgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
 Scranton, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲKŲ „TĖVYNĖS
 MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
 764 S. 2 str. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
 412 Breaker Str. — Scranton, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskis
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

Raczius.

Jonas Derius nupirko vežimų darymo szapą ir dirba visokius vežimus, kereczius ir boges, ir taiso. Teipgi ir maliavoja kuogeriausiai.

Tautieciai norėdami naujo kekio vežimo arba norinti pataisyti sugedusį, kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti ir atsakantį darbą turėsite, negu pas svetimtautį.

J. Derius

178 E. Main st. Plymouth, Pa.

„LIETUVA“

Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyčia Chicagoje ir paduoda žmonėms svarbiauses ir teisingiauses žines iz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszkas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose krasztuose svieto, visose vieszpattytėse, apie jų darbus, uždarbius, naujiausius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuvą“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apsiszvieis ir izsmoks žmoniszškai pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$100. Pinigai tur but užmokėti izsz virszaus.

Uzsiraszjami ir pinigus siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.

924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokų DAIGTŲ ū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRACRAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame izszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas izsz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet gal-

vos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszėtų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziamnįkai) visados reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauzczius lietuvius.

**POLISH---LITHUANIAN
 BREWING CO.**

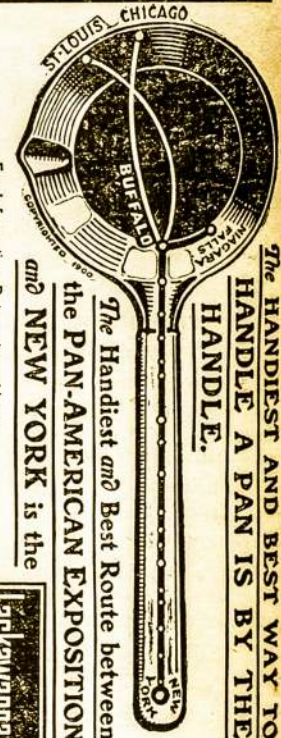
DANVILLE, PENN., A.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirke daugiau mėsos mus krautuvcje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodėl? Mėsa perkame už pinigų ir parduodame už pinigų, už tai nekur neprakiszame. Nepraszykite pas mus barguoti. NUMAZINTOS PIRKES MUS MESOS KSAUTUVE. 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

T. E. CLARKE,
 Genl. Superintendent.

T. W. LEE,
 Genl. Passenger Agt.

B. D. CALDWELL,
 Traffic Manager.

**Apszvieta ir Mokslas.
 už pigiause preke.**

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszskas drukas, puikiamė apdarė \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiamė apdarė \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00

Lietuvizskas laikrasztis, nedėlis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszeiziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko izsz szito svraszso, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena izsz szito trijų: 1 Vienybę Lietuvntkų, 2 Lietuva 3 Lietuvos Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiegą pasiekirti sau viena izsz augszeiziaus minėtu laikraszčių ir sykiu su steliunku tur danezt man laikraszčio vardą.

Kas nenori arba negali atsistinti pilnos sumos pinigų y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul siunczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirktini. O jeigu kas neizsziteka izszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per puse, o abudu džiangaie pasi-naudoje izsz szitos mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės izsz ezitos telp gausios progos, nes szia oferta padarian tiktai vien dėteli jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia sinsti per Money Order, arba registravotol gromatol. Adresuokite sziteip: **M. Mockus,** Bx 54, Detroit, Mich.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.

Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.

Sekretorius — T. Astramskas,
 112 Monroe str. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

Apiekuunai } J. Kazakeviczia,
 kasos: } 1150 Wyomint Ave.
 Pittston, Pa.
 K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Uzveizėtoju knygyno—V. Daukszys,
 766 S. 2ud str. —Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

-- Lenkijoje, prie kurios priguli ir lietuviszkoji Suvalkų gubernija, sziuosmet blogai užderėjo javai. Isz tos priezasties dvarponiai pasirupino iszmelsti nuo valdzios tulus palengvinimus. Tarp kitoko, „Kredito ant žemių draugystė“ paskyrė 2 milijonu rublių suszelpimui labiaus nukentėjusių dvarponių. Mes nieko priesz tai neturime, bet klausiamo: ar rupinasi kas apie ukiniukus, kurių javai teipgi galėjo neužderėti? Nėra abejonės, jog prastus ukininkus, kad ir didžiausioje nelaimėje, valdzia paves savo likimui. Tokius atsitikimus turėjome jau ir ankseziaus.

-- Kaune atidarė 22 Rugsėjo mokslainę, kurioje vaikinai galės iszeiti mokslus, reikalingus vaisbos (kupezystės) ir pramonės uzvaduose; isz pat pradžių istojo į ją mokslainę 60 vaikinų. Mokintis reikia trejus metus.

-- Kaune isikurė „inteligentų“ kliubas. Kas pažįsta rusiszką inteligenciją, kuri sudėta Lietuvoj vien isz valdininkų (czinovnikų), tam bus aiszku, kad ansai kliubas atsirado vien tam, idant „inteligentai“ turėtų kur pakazyruoti ir pagrįsnoti. Kokia tę „inteligencija“, galima spręsti isz to, kad vienatinė Kaune skaitinyzia tapo gubernatoriaus panaikinta dēlto, jog ją lan kydavo vieni žydai.

-- Angliszkas laikrasztis „Athenaeum“ Londone patalpinu savo skiltyse gerai lietuviams pažįstamą apysaką „Die vaitis“ Marijos Radzevytziutės; vertė ją į angliszką kalbą grovas de Soissons.

-- Lenkiszkame laikrasztij „Straż“ skaitome: „paskutinis numeris „Scrantonian“ patalpino szaunų straispnį d-ro Szliupo plunksnos; tas rasztas iszaiszkina atskyri tarp anarchizmo ir socializmo. Be to,

dar Drs Szl. davė vieszą palidujimą, jog anarchistų eilėse nėra nė lietuvių, nė lenkų”.

-- Praėjusiam „Vienybės“ num. buvome pranesę, kad Philadelphios lietuviai provą su Kaulakiu už bažnyčią pralosę. Dabar pranesza vienas reikalų zinovas, kad prova dar nepasibaigė ir gal pasiekti augszciausiaj sudą (Supreme Court).

-- P. Bonipacas Koris nė isz tolo nesuprato mislies, padėtos į pamatą mūsų patėmyjimui 39 „Vien.“ numeryje. Kalbėti su ypata, kuri ar nenori ar negali permanyti svetimą mislį -- butų bergždziu darbu. Todėl tik stebimės, kam „Žvaigždei“ reikėjo garsinti tokį paaiszkiniimą, kuris pereina doriszku savo nevalu (mes pasiliekam prie savo aptarimo) pirmutinius sziėzimus visuomenės. Tuszczių sakinių pilnas atsiliepinimas pats savimi nieko nereiszkia, bet aiszksiai liudyja apie stoką pas korespondentą reikalingo susivaldymo. Mes per toli stovime nuo kudikiszku piktžodziavimų ir todėl pavadame p. Bonipacui Koriui vienam sav naudotis taja prievylija.

Isz Lietuvos.

Giedojimai bažnyčioj. Iki szių metų Kriokalaūkio bažnyčioj (Kalvar. pav.) giedojo lietuviszškai. Szimet kamen dorius kalėdodams užraszė merginas, mokanczias lenkiszkszkie giedot, ir žada įvest lenkiszkus giedojimus į bažnyčią. Kaip liudna, matant Lietuvoje tokius lenkystės apasztalus. Paziūrėsimė kas isz to iszeis.

Kazys.

Jaunų kunigų padėjimas. Kovo mėnesį tapo atkeltas į Daukszius (Kalvar. pav.) per kamendorių jaunas kun. G. Jaunukas savo geru ir meiliu apšėjimu visus patraukė prie savęs. Tai nepatiko klebono

Vosyliaus gaspadinei, ji pradėjo neszlaut ir nekurint „jaunuko“ kambari ir menką mitalą duot. Toliaus paliepė klebonui neleisti „jaunuką“ ant pamokslų, ką tas ir padarė. „Jaunuks“, netekęs kantrybės, pašisakė parapijonams, tie tuoj suraszė skundą apie klebono pasielgimą ir keliese nuvezė pas vyskupą. Klebonas teipgi nupyszskėjo į Seinus. Vyskupas paklausė klebono, o ne parapijonų ir tuo iszkėlė „jaunuką“. Sako, isziskelsias ir klebonas: „kaip asz, sako, busiu, kad man maiszo po puodus“. Mat, kaip parapijonys patyrė, kad menkai „jaunuką“ maitina, tai tuli nuėjo į kleboniją žiurėt valgių.

Dauksziėtis.

„Jubilėjuszai“. Sziouse metuose, pradzioje 20 amžiaus, kaip amaras, pasipylė po Lietuvą „Jubilėjuszų“ paveikslėliai, ant kurių vienos pusės nu-teptas bile koks paveikslėlis, o ant kitos pusės, 6 patarimai kuriuose tarp kitko labiausiai liepia saugotis „skaitymo laikraszczių ir bedieviszku knygu“. Na, ir ko daugiau reikia! „Tėv. Sar.“ knygas ir laikraszczius dēlto bedieviszksoms vadina, kad nesutinka su kunigų kszieniumi, kur visus jų blogus darbus neuztaria, jų blogiems siekiams nepritaria, žodziu sakant, kurie tik rodo teisybę ir nesutinka su skriaudimu žmonių, tie jau ir „bedieviszki“ rasztai ar knygos.

Visai kaip Amerikoje.

Klierikas.

Stebuklinga maldelė. Senapilė. Szį pavasarį kas-žin koks juokdarys sustatė maldelę tokią, kuri turinti neiszpaksakytą galybę. Kas girdi, kalbės ją per 9 dienas, tai deszimtą dieną apturės nuo Dievo viską, ką tik norėsias. Tik-tai reikia ta maldelė perrasztyti ant 6 kortelių ir iszdzalinti 6 žmonėms, kurių kiekvienas

turi teippat padaryti. Užmanymas to gudragalvio įumą laiką turėjo puikų pasisekimą -- iszsiplatino po visas davakas, iki kunigai per pamoslus ne iszkeikė.

Neiszpasakyti lengvatikiai tie mūsų žmonės. Teisybė, kad pradzioj buvo lenkiszkszkie ta maldelė paraszta, tik paskui tapo ir lietuviszkszkie iszguldyta. *Starapolinis.*

Kaip atsirado ežeras Visztytis? Apie atsiradimą ežero Visztytziio sztai ką pasakōja žmonės. Senovėj tē kur szia-dien yra ežeras, sako, buvusi balutė. Kartą atėjo dvi moterys skalbti. Tik klauso -- lyg kas cypia. Tuomet viena klausia: „kas czia cypia, o kita atsako: „visztytis“. Kaip tik tą žodį isztarė, tuo prasmuszė vanduo ir pasidarė ežeras, kurį ir vadina nuo to laiko Visztytziu. *Kazys.*

(Isz „Naujienos“)

Vilnius. Verkų dvare tapo atverta 15 Rugsėjo nauja „cerkvo-no-prichodskaja“ (cerkvinė-parapijinė) mokslinyczia, kurioje bus 30 vietų vaikams ir 30 vietų mergaitėms. Kada tas dvaras prigulėjo vokiecziams Vitgensteinui ir Hohenloe, tai tē buvo mokslinyczia, paskirta tarnaujanczių dvare žmonių vaikams (pervis vokieczzių, lenkų ir lietuvių). Verkų dvarą neseniai nupirko A. Czepeliauskienė, Vytesbės gubernatoriaus pati, ir drauge su savo vyru aną mokslinyczią panaikino, o įsteigė tą pravoslaviszką „cerkvinę“. Jos užveisdėtoju paskirtas zinomas fanatikas, popas Modestov, kurs turi cerkvę ant Snipiszkes Vilniuje.

Matome, kokiu budu rusai elgiasi mūsų kraszte.

Tilzė. Valdžia pradėjo rupintis apie iszdziovinimą ir apgyvendinimą pelkių Kurszo pamaryje; Augsztumalo pel-

u atyda.

Pirmas Lietuviszkas... vienytose Valstijose Amerikos, kuriame iszdarose ALU PORTERU ir... Nes yra daromas... ir geriausių apfinių... riant truputį užsilink...

vos nekauda, nes... jokių primaisytų... pronzkų.

Todėlgi perkant... davėjai (karozinai)... dos reikalaukite... o antra teip darydami...

THUANIAN
MTG CO.
LLE, PENNA.

T. E. CLARK, T. M. LE... Genl. Superintendent.

For information, Rates, etc., address... THE PAN-AMERICAN EXPOSITION... and NEW YORK is the...

Adresai

Susivienyjimo L. A.
Prezidentas -- M. T...
1 Willow str., Pym...
Vice-preziden. -- V...
Box 211, Newbury...
Sekretorius -- T. A...
112 Monroe str. Philad...
Kasierius -- T. P...
123 N. Main str., Pim...

J. Kazakevicius, 1150 W...
Piepiukai, K. U...
kasos: 1112 Moy...
Philadelp...

Uzveizdetoju knygyno...
766 S. 2nd str. - Philadelp...

kės jau iš dalies išdžiovintos ir tų apsigyveno 5 kolonistai. Teip pat džiovinamos ir apdirbamos Rukpalvių ir Sameninė pelkės. Laimėta į 1600 mar-gus žemės.

— Lietuviai Tilžės ir Pakal-nės pavietų, kaip žinoma, yra pastatę už kandidatą į Prūsų karalystės seimą mūsų tautie-tį, p. D. Saunių iš Rokaiczių. Vokiečiai sąj sykį nenori eiti iš vieno su lietuviais ir pasta-tė kandidatą nuo savęs kokį Naudvariszkį vaitą, p. Spilgį.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Atsitikimas ant salos Samar liudyja apie tai, jog pilipinie-ciai dar vis tikisi atlaikyti sa-vo nepriegulmystę ir kad prie geros organizacijos jie įstengtų smarkiai pasipriesinti ameri- konams. Insurgentai, kurie iš- naikino vieną amerikonių kom- paniją, buvo apsiginklavę be- veik visi (jų buta 400) vien teip vadinamomis bolomis; da- bar jie atėmė nuo amerikiečių 75 šaudykles ir 25,000 patro- nų, ir iš to jiems bus didelė pagelba. Amerikiečiai iš piktumo sudegino ir išgriovė visą miestą Balangiga, kur juos išstiko toji nelaimė; gyventojai išbėgo kas gyvas ir dabar tu- ri slapstytis po kalnus. Kam reikalingas toks vaikiskas naikinimas miesto ir karė su moterimis ir vaikais — sunku suprasti. Tokiu būdu ameri- kiečiai nepritrauks prie savęs pilipiniečių.

Czia namie, Šuv. Valstijoje, viskas eina savo keliu. Nauja sis prez. aiskiai nepasakė savo programos, bet iš visko ma- tyti, jog jis eis McKinleys pė- domis. Jis nėjokios proklama- cijos į tautą neiszlaido ir tur- but neiszleis. Kaip girdėti, Roosevelt ketina paimti į ar- tymiausiajį savo patarėją ir pa- gelbininką gerai Pensylvani- joj pažįstamą senatorių Quay, apie kurį visi žmonės yra blo-

gos nuomonės.

Pietinė Aprika.

Paskutiniam laike parėjo iš- tų nemažai žinių apie burų pergales. Sztai, 26 rugsėjo gen. Botha, kovoje su anglais ties Fort Itala, paguldė 6 ang- lų aficerus ir 49 vyrus už- musztais arba sunkiai sužeis- tas; be to dar 63 vyrai teip nudingo kas-žin-kur. Toliaus, 29 rugsėjo, gen. Delarey už- puolė ant angliszkos kariume- nės ties Moedwill; vienių tik aficerų anglai neteko 26, o apie skaitlių žuvusių kareivių žinių nėra; pats anglų pulkau- ninkas Kekewitz sunkiai su- žeistas.

Lordas Kitchener nori pa- mesti vyriausią vadovystę ir grįžti į Angliją. Dieve duok! Tokio biaueraus žmogaus, kaip Kitchener, sunku atitikti net ir tarp angliszkių generolų.

Prezidentas Krueger atsiun- tė mūsų prezidentui protestą, reikalaujams, kad būtų už- drausta vežti mulus ir arklius iš Amerikos į Transvaalių; tuos gyvulius veža anglams, o pagal tarptautiszkius įstatymus nevalia duoti nėjokios pagel- bos nė vienai, nė kitai iš ka- riaujančių pusių.

Užbaikime sziądienyksių praneszimą juokinga žinute. Lordas Kitchener iszleido sa- vo kariumenei prisakymą, ku- riame sako: „mūsų pulkai, ku- rie siuncziami ant burų, delto toki neparangus ir delto teip tankiai gauna į kailį nuo bu- rų, jog jie gužinėja, gabenda- mi su savim stalus, kedes, lo- vas, peczius, fortepianus, har- moniumus ir teip toliaus (zi- noma, tie daigtai iszplėszti nuo burų)“. Kitchener liepia to- kius daigtus palikti stovyklėse ir daugiaus su savimi nesiga- benti. Daili kariumenė — kraugeriai, vagys ir pataiku- nai!

Rytinė Azija.

Kinų ciesaoriaus brolis buvo

atvaziavęs į Berlyną „ant pa- kutos“ už užmuszimą vokie- čių pasiuntinio Ketteler'io. Nespėjo dar jis pabaigti savo pasiuntinystę, o isz Kinų pa- reina žinia, kad bokseriai ir teip žmonės iszgriovė vokiszkią misiją Swatow'e ir patys misi- jonieriai vos iszstruko. Kitoje vel vietoje, Piang-Tong, žmo- nės kėsinosi isznaikinti visas misijas; jie tai daro dėl to, kad turi szerti daugybę misijonie- rių, o patys mirszta badu. Idant suvaldyti žmones ir bok- serius Kinų valdzia nusiuntė kelis kariumenės pulkus. O malszindamas pasikelėlius Swatowe, gen. Wu užmuszė 200 bokserių ant vietos, o dau- gybę sugavo ir nukirto jiems galvas. Kaip skaitytojas mato, Kinuose kyla ermyderiai isz naujo.

Rusija.

Petropileje, naktį į 20 rug- sėjo, policija urmudarė kratas po visą Petropilę; patys rusai vadina tokias kratas antkritu („povalnyj“ obysek); daug ypa- tų suimta. Tokios pat kratos atsiliko ir visuose didesniuose Rusijos miestuose. Vilniuje, Minske, ir Vilkaviszkyj suim- ta apie 40 ypatų.

Rusijoje sziuosmet badauja beveik treczia gubernijų dalis. Valdžia paskyrė paszelpai ba- duolių 14 mil. rublių, knrie sutirps valdininkų ir visokių komitetų rankose, o iki liau dies nedaeis. Visuotina nelai- mē Rusijoje visada žada czinov- ninkams ir ponams laimę ir pelną.

Dalis darbu.

Persergėjimas dar- bininkams. „Bernice, Sullivan county, jau 6 mėne- siai, kaip straikuoja angleksiai. 600 su virszum darbinin- kų gauna paszelpą isz I dis- trikto kasos. Kiteip negaleda- ma apveikti straikuotojus, kompanija pradėjo jieszkoti

sav darbininkų kitur; teip, kompanijos agentai landžioja ir pas mūsų apielinkės kalna- kasius, kad prikaltinti juos eit dirbti į Bernice. Juos matė viliojant darbininkus miestuo- se Nauticoke ir Glen Lyon.

Czionykszciziai angliakasiai, ypacz lietuviai, nieku budu neturi pasiduoti agentų vilioji- mui ir neiti dirbti į Bernice. Jei atsiras tokių, kurie paklau- sys kompanijos, tai anie strai- kuotojai pralaimės ginčą su kompanija, nors po jų pusei yra pilna teisybė. Adomas Riskevyczia, I distrikto vice- prezidentas. Thomas Lewellyn, užveisdo sąnarys“. Toks per- sergėjimas patilpo unijos laik- rasztyj „Górnik“ nuo 5 spal- nio, N. 40.

S e r a n t o n , P a . Gele- zinkeio kompanijos darbinin- kai nuo 1 spalnio metė dirbę; priezastis ta, jog kompanija neteisingai praszalino do kon- duktoriui. Straikuotojai reika- lauja suvertimo tų dviejų savo draugų ir pakėlimo mokesies ant 20 ct. už valandą darbo.

K n o x v i l l e , T e n n . Angliakasiai turėjo czia gin- czą su kompanija; tamtyczia iszrinkti tris sudzios iszleido 30 rugsėjo savo nusprendimą, prielankų darbininkams. Vie- na, numuszta dienos darbo ilgi nuo 10 val. ant 9, o antra, sziek tiek pakelta mokesis.

F a l l R i v e r , M a s s . Dirbtuvių savininkai sutarė atimesti medvilnių verpėjų ir audejų reikalavimą, idant pa- kelti mokesį ant 5 proc. Tokį atsakymą gavo 5 darbininkų unijos ir jei pareitų ant strai- ko, tai jame dalyvautų 27,000 medvilnių darbininkų. Tu- tarpu su straiku lauks dar dvi sąvaites.

B i n g h a m p t o n , N . Y . Per 7 mylias nuo czia ta- po įsteigtas naujas miestelis, pavadinatas Handdicott, kurta- po pastatyta didelė avalinės dirbtuvė; joje pradėjo nuo 1 spalnio 500 darbininkų dirbti,

inkų kitur; teip, agentai landžioja aplinkės kalnais ir prikalbinti juos Bernice. Juos matė rbininkus miestuose ir Glen Lyon. zeziai angliakasiai, viai, nieku būdu uoti agentų viliojimai dirbti į Bernice. okių, kurie paklauijos, tai anie strai- alaimės ginež su nors po jų pusei teisybė. Adomas, I distrikto vice- Thomas Lewellyn, aarys". Toks per- patilpo unijos laik- rnik" nuo 5 spali-

ton, Pa. Gele- npanijos darbinin- palinio metė dirbę, ta, jog kompanija praszalino du kon- traikuotojai reika- timo tų dviejų savo pakėlimo mokėsties ž valandą darbo.

ville, Tenn. ai turėjo czia gin- panija; tamtyczia rjs sudžios išleido savo nusprendimą, arbininkams. Viet- a dienos darbo ilg- l. ant 9, o antra, akelta mokėstis.

liver, Mass. savininkai sutarė dvilnių verpėjų ir alavimą, idant pa- stį ant 5 proc. Tokį žavo 5 darbininkų i pareitų ant strai- e dalyvautų 27,000 larbininkų. Tu- aiku lauks dar dvi

ampton, N. mylias nuo czia ta- s naujas miestelis, Handdicott, kur- ta didelė avalinės joje pradėjo nuo 1 0 darbininkų dirbti.

Teip-gi tų yra statoma skurų dirbtuvė, kuri busianti, pagal angliszkų laikraszečių garsini- mą, didžiausia ant svieta.

St. Bardzevyczia.

Mayersdale, Pa. Kasyklėse „Good Mine“ strai- kas pasibaigė, ir darbininkai iszkovojo pakėlimą užmokes- ties iki 55 ct. nuo tonos.

New York. Medvilnės dirbtuvių darbininkai ketina pakelti visuotiną straiką dėl neiszpildymo jų reikalavimų; kova jiems nebus per sunki, kadan-gi medvilnių darbinin- kai yra susiorganizavę.

Cambria City, Pa. Czia statys naujas plieno dirb- tuves, kur bus darbininkams daug vietų.

Somerset Co., Pa. Geležinkelio kompanija, nu- pirkus kelis tukstanczius akry žemės su anglių sluogsniais, atidarys neužilgio kasykles.

Monesen, Pa. Ketina czia pastatyti dideles drato ar- ba vielų dirbtuves, kur turės darbą 1500 darbininkai.

Isz Amerikos.

Nauja persarga gaspadinėms.

Sztai dar vienas apgailėtinas atsitikimas nuo vartojimo ke- rosino. Pittsburgo priemiesty Braddocke gyveno samdytuos namuos giminė Sturgent'ų. Pati gaspadinė, Barbora Surgent'ienė, gamindama pusryczius, norėjo greicziaus įkurti peczių ir pilstelėjo į jį kerosino. Tam akies mirksnyj isztiko baisi eksplozija, viskas kas buvo kambaryje užsiliepsnojo ir Surgentienė tų pat gyva sude- gė baisiose kancziose. Pats Surgentas, su vienu sunum skaudziai apdege, guli ant mir- ties patalo, o du kiti vaikai teip-gi sunkiai apszutinti.

Kokią mes geriam degtinę.

Suv. Valstijose iszvaro dau- gybę degtinės; vienog, tik tris dalys (75%) degtinės varomi

isz javų, o ketvirta dalis (25%) fabrikuojami isz szarm o ir vitrijoliaus. Na, iszties neverta gadinti sveika- tos tokiais nuodais.

Visa-svietinė paroda.

Mieste St. Louis, Mo., ren- giama ant 1903 m. visa-svietinė paroda; miestas jau turi tam reikalui \$17,000,000. Galima tikėtis, kad ji neapsileis Chica- gos parodai.

Gadynės ženklas.

Cleveland, Ohio. Moksliny- czių užveidas užmanė įvesti į vieszas mokslaines iszguldymą religijos; buvo nutarta, idant žemutinėse kliasose mokintų vaikus „Tėve mūsų“, „10 prisakymų“ ir „23 Dovydo psalmę“. Visuomenė pakėlė prieš- tai karsztus protestus; katali- kai, o teip-gi žydai, laikė mass- mitingus ir pareikalavo atme- timo to užmanymo.

Saldziai pagiedojo.

Tulas muzikos mokiniojas tvirtina, kad anarchizmą gali isznaikinti vien muzika. Jis sa- ko: „jei visi mokėtų dainuoti ir žaisti, tai nė vieno žmogaus szirdyje neliktų vietos neapy- kantai, rustybei ir žudymo geismui“. Tai-gi, tai-gi! Ka- da darbininkų buvis pasigeris ant tiek, kad jie galės mokin- tis muzikos ir užsiimti jaja, — tai apie neapykantą ir kersztus nebus nė paminėjimo. To žmo- nija ir troszka. O dabar.... dabar darbininkai tankiausiai tik graudziai vaitoja.

Anarchizmas madoje.

Pennsylvanijos gubernato- rius Stone stacziai apszaukė anarchistszkais visus tuos laik- raszečius, kurie peikia budą jo valdymo ir vadina jo sėbra, se- natorių Quay, sukczium. Apie Quay'į jau yra padavus savo nuomonę „Albany Argus“ (skaityk 476 pusl. N. 40 „Vie- nybės“).

Valstijų skolos.

Dedė Samas turi skolų \$1, 031,524,365. Gražus skatikas! Paskolintais pinigais varto ne- kas, kaip milijonierių trustai, o szalis tik privalo užmokėti palukanas. Toji mylista neyra smagi, bet kitiems reikalinga.

Negrų skaitlius.

Pagal paskutinį valdžios ap- skaitymą, Suv. Valstijose tar- pu gyventojų yra 11,93 proc. negrų, tai yra maž-daug asz- tunta dalis viso įgyvenimo.

Dvilinkas žudymas.

Perdėtinis (kancleris) Wes- leyan universiteto arba meto- distų kolegijos Albany, N. Y., iszranda ir vieszai skelbia, kad Czolgoszo kuną, atlikus ekze- kuciją su elektriszka srove, reikia nuvežti toli į mares ir, parisuz maluno akmenį ant kaklo įmesti į giliausią okeano vietą. Penki szimtai studentų įkvepti savo kanclerio, padavę gubernatoriui praszymą, kad jis lieptų tokiu butu sugėdinti Czolgoszo kuną. Jauni diegai, bet buinus.

Mainymas vardo.

Washingtonė pakilo užma- nymas, idant Pilipinų saloms atimti senąjį vardą, o pavadinti jas „McKinley'o“ salomis. Rodosi, pirma dar reiktų tas salas apimti, nes svetimam daig- tui primesti savo vardą lyg ir keista.

Gundo Dievą.

Plieninio trusto prezidentas Schwab padovanojo \$150,000 pastatymui katalikiszkos baž- nycezios, kaipo auką Dievui už tai, jog Vieszpats padėjo lai- mėti jam straiką su darbinin- kais. Nenaudėliui negana, kad jis tremia po kojų žmoniją, — jis užsimanė ir Augszciausiąjį gundyti.

Visoks buna anarchizmas.

Pastorius Parkhurst pasakė 29 rugšėjo New Yorke pamok- slą presbiterijonų bažnyczioje. Jis kalbėjo apie „anarchizmą“. Tarp kito ko, pastorius iszsta-

rė: „asz neužstoju už anarchiz- mą, nė neužsiptuolu ant turtin- czių. Tik užtėmysiu, jog tie laimincziai, kuriems pasiekė sukrauti baises turtus, visai nepildo kriksczcioniszkos pri- derystės: jie, sugraibę svieta turtus, apsieina su vargdieniais teip, jog szitie nelaimingieji turi dvigubai atjausti savo skurdą. O ėmus kalbėti apie anarchizmą, mums negana pri- kaiszioti Emmai Goldmān, Mostui arba Czolgoszui tai, kad jie pasirodo esą anarchis- tais. Paziurėkit: jug mūsų miestas kupinai pilnas anar- chijos. Mūsų administracija yra nuo virszugalvio iki padų anarchistszka, pekliszka. Ji neužpuola ant žmonių su gink- lu rankoje, bet ji szvaistosi ap- linkui su asztriu peiliu, idant perkirsti kiekvieną gerą mislį, kiekvieną prakilnesnį užman- mą. Visus apimtų smugamas, jei toje pat valandoj, kada Czolgoszas atsies į elektriszką kedę, visą mūsų miesto valdžią teip-gi pasodintų į tokias ke- des szalia Czolgoszo ir tokiu būdu greta pavienio anarchis- to, užduotų mirties smugį visai organizuotai anarchijai“.

(„New-Yorker Staats-Zei- tung“, N. 234).

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Philadelphia, Pa. Per provą parapijos su Kaulakiu, kuri buvo 26 Rugšėjo, pasiro- dė vieszas Amerikos vyskupų mieris link ateivių katalikų. Pat pradzioje (1893 m.), per- kant tą bažnyczią, arkivysku- pas nenorėjo to daleisti, nes esą yra per arti kitos bažny- czios, bet Kaulakiui ir parapij- jonams ant to nepaisant, baž- nyczia tapo nupirkta, užraszy- ta ant Szv. Antano draugystės vardo ir buvo joje szvenczia- ma iki pasibaigos praėjusiems metams. Kaulakiui panieki- nus savo maitintojus ir užsi- manius papleszti jų turtą, pa- dovanoti arkivyskupui, prasi-

dejo nesutikimai, kurie užsi-
baigė ant nenaudos parapijo-
nų. Arkivyskupas sude pa-
sakė, kad lietuviai nebuvo ge-
rais katalikais ir neturėjo tie-
sos laikyti savastį (bažnyčią)
po tuo vardu (katalikų). Pro-
vininkams aiskinant, kad
daug yra tokių parapijų, ku-
rios pacios užveisdi savo sa-
vastį, arkivyskupas atsakė:

„Tokių yra tulas skaitlius
graičių, lenkų, lietuvių(?) ir
kitų tautų parapijų, kurios
vadina savę Rymo katalikis-
komis, bet tikrai tokiomis nėra,
nes jos nesutinka su popie-
ziszkąja valdzia isz Romos ir
nėr paklusnios arkivyskupui,
kaipo popiežiaus vietininkui;
tokios bažnycijos neyra katali-
kiskomis, bet mormonų szui-
lėmis. Toki netiki į apaszta-
lų „Tikiu“ (į Dievą), nėr pa-
klusni vyskupui, kaipo katali-
kiskos sosto Romoje Vieti-
ninkui. Pagal bažnycijos
mokslą, toki nėra Romos ka-
talikais, kurie nepripažįsta
popieziszkos mokslo visokiose
jo formose, ir negal vadintis
katalikais, nė laikyti savasties
ant to (katalikiszkos) vardo;
jeigu jie nori klausyti ir pri-
pažinti doktrinas (mokslą) szv.
tėvo Romoje, tai turi klausyti
paliepiimų ir mokslo, kurie
iszaina nuo vyskupo, kaipo
popiežiaus vietininko, *visame*“.

Pagal tai aiskzu, kad kata-
likai visokį savo turtelį turi
atiduoti vyskupams ir kuni-
gams, jeigu nori buti gerais
katalikais; kiteip jie yra skai-
tomi už *mormonus*. Ir dyvai
ant dyvų, kaip toki vyskupai
ir kunigai, turedami milijonus
turto, gal vadinti savę katali-
kais, net virszininkais katali-
kiskos tikėjimo? Kokį gi var-
dą jiems reikia duoti! Jiems
nerupi katalikystė, nė dangus,
nė pragaras, tik paglemžimas
svetimų turty, jeib galėtų ant
žemės dangiszkai pagyventi.
Dėlto jie sav pasitiekė ir to-
kius įstatymus, suvaržė visaip
žmonių protą, užmigdė ar bo-

vija, kaip kudikius, jeib ant
jų nesusipratimo galėtų statyti
savo gerovę.

Binghamton, N. Y. Dar
Gegužio mėnesyje atvyko ko-
kia Janczauskienė isz Cleve-
land, Ohio, su 4 vaikais, saky-
dama, buk jos vyras numiręs.
Bet po tulo laiko pradėjo
jieszkoti tas nėra numirėlis
savo pacios ir vaikų, kuriam
ir suteikėm žinią. Janczaus-
kienė, tai nujutusi, tris vyres-
niuosius vaikus atidavė į nasz-
laiczių namus, o mažąją mer-
gaitę paėmusi iszvažiavo bene
į Chicagą. Matyt, kad ji ne-
nor su savo vyru gyventi.
Dėlto, kur randasi Janczaus-
kas, tų vaikų tėvas, teiksis at-
siszaukti ir atsiimti savo vai-
kus. Tik neiszsizadės savo
vaikelių. *St. Bardzevyčia*
69 Dickinson str.
Binghamton, N. Y.

Hartshorne, Ind. Terr. Rug-
sėjo 6 dieną kasyklose gazai
baisiai apdegino Antaną Jo-
kubaitį ir Motiejų Kemežį.
Jokubaitis tuoju numirė, pa-
likdamas savo moteriszkę su
vaikelių pulku dideliu varge.
Kemežys dar gyvas, bet, rodo-
si, kad teipgi turės mirt.

A. Gelbuda.

Elizabeth, N. J. Draugys-
tė szv. Kazimiero, nusižiurėju-
si ant Waterbury'o draugystės,
įsteigė valgomų daigtų krau-
tuvę. Sekasi tuo tarpu pusė-
tinai. Susiv. L. A. kuopa tar-
piai auga; visi sako, kad Ry-
mo-katalikų prezidentas, p.
Teplir, neteks ant ko prezi-
dentanti, nes nieks į jo ar ku-
nigų pulką nepristoja. „Tė-
vynėje“ nieko nėra, apart pa-
kvitavojimo, kurie sąnariai
likosi prie Susiv. L. A. Nuo
16 seimo „Tevynės“ redakto-
riais pastojo ex-prezidentas
Kaupas, Milukas ir „profeso-
rius“ Žemaitis, bet „Tevynė“
turinyje nupuolė žemiaus kri-
tikos ir „Saulės“. Didžiai

gaila, kad nueina ant nieko
visų trijų darbas, ypacz pir-
mojo. Matyt, seminarijų mo-
kintiniai visai netinka į re-
daktorius. *Molderis.*

So. Chicago, Ill. Pas mus
darbų gana, bet uzdarbiai
menki, ypacz palyginus juos
su gyvenimo brangumu. Tau-
tiszki dalykai tarp czionyksz-
czių lietuvių visai užmigę, nors
czia, So. Chicagoje, galima
skaityti mūsų tautiecius szim-
tais. Kas tiesa, mes darbuo-
jamės, bet atžagariai: mury-
jam kalėjimo murus, statome
bažnycias kiekvienoj apygar-
dėje, taisome karcziamas ant
kiekvienos kerzczios. Pas mus
yra net keliolika saliuų, ku-
riuose tamsesniejie broliai pa-
lieka savo pinigus ir sveikatą.
Ypacz apgailėtina, kad randa-
si ir moterų tarpe tokios, ku-
rios mėgsta stiklelį ir alvę.
Tokios motinos negali iszau-
ginti ant gero savo dukterų ir
dėlto isz tokių merginų neis-
eina nė padorios gaspadinės,
nė geros pacios.

Vargas mums, kad mes ne-
jieszkome apszvietimui ir nenor-
ime iszsizadėti savo tamsybės;
pertai ir mūsų gyvenimas eina
patamsėmis.

Teisybė ir tai, jog nelabai
yra isz kur tai szviesai platin-
tis. Sztai, dvasiszkas mūsų
mokintojas kun. Pėza ne vien
nesirupina apie savo parapijo-
nų pataisymą ir apszvietimą,
bet atbulai: klampina juos į
gilesnę tamsą ir skriaudžia me-
degiszkai. Dėlto noriu apra-
szyti skaitytojui apie to kuni-
go atsiradimą So. Chicagoje ir
tulus jo darbus.

Ilgai trankešis po yvairias
lietuviszkas kolonijas, kun.
Pėza nutupė, ant galo, pas
mus; buvo tai 1900 met. Czia
Szv. Izidoriaus draugystė bu-
vo sutvėrusi parapiją, kurios
komitetas isz 12 sąnarių sudė-
jo po \$50; iszimtas buvo ir
czarteris ant draugystės vardo
ir viskas, rodėsi, eis prigulin-

cziai. Bet kur tav! Nespėjęs
czia įsigužtuoti, kunigėlis su-
szaukė parapijos susirinkimą ir
liepė paduoti sav czarderį per-
ziurėjimui, ar geras. Užsimovęs
ant nosies juodus akuliorius,
idant uzdengti sarmatą, tėvelis
ėmė rekti, jog tas czarteris ne-
geras. Iszmintingesniems vy-
rams priesztaraujant, kunigė-
lis užpyko ir nustvėręs nuo
stalo czarterį ir kitas popieras,
taikėsi pasprusti, bet drąses-
niejie parapijonai atėmė nuo
jo rasztus.

Tada klebonėlis griebėsi už
visų jezuvitų budo: — elgtis
isz pasaly. Prikalbinęs ir pa-
brukęs po savo įtekme tamses-
nius parapijonus, jis su jų pa-
gelba iszsizėmė ant savo vardo
czarterį ir pasistatė sav bažny-
čią, kurioje dabar ramiai žė-
ria dolerukus nuo žmonių ir
prizarsto pusėtinai: pasakoją,
buk per vieną tik dieną jis su-
rinkęs \$800. Reikia, mat, ži-
žoti, jog czia gyvena daugiaus-
iaii jaunų vyrų, neseniai dar
atvykusių isz Lietuvos, kurie,
neiszapaižę dar kunigėlio sie-
kių, polingnai atkiszą savo vil-
nutes gudriam, nepasotintam
kirpikui. Teisybė, viena pa-
rapijonų dalis susiprato, ir
klebonėlis tankiai atranda
tarp surinktų aukų įmestus
dėl paniekos varinius centus-
tus. Už tai-gi ir tenka „be-
dieviams“ per pamokslus. Dy-
vinas daigtas, kad beveik visi
lietuviszki kunigai remia savo
pamokslus ant vienų keiksmų
ir piktžodziavimų. Kas-žin,
ar toks budas geriaus įveikia,
negu iszmintingai isztarti pa-
graudenimai? Pas mus to ne-
matyti, už tai matyt daug pa-
sipiktinimo. Prie to viso, kn.
Pėza yra karsztas naikintojas
lietuviszkos kalbos: prie kiek-
vienos progos jis kalba len-
kiszškai net su kudikiiais. Jis
ir pamokslus žada sakyti len-
kiszškai. *Fr. Eismanta.*

Cle Elum, Wash. Czia lie-
tuvų suvis nedaug ir tie patys

tav! Nespėjus
kūnigėlis su-
susirinkimą ir
v czarderį per-
ras. Užsimovęs
us akuliorius,
armatą, tėvelis
as czarteris ne-
ngesniems vy-
ijaut, kūnigė-
nustvėręs nuo
kitas popieras,
i, bet drąses-
ai atėmė nuo

lis griebėsi už
budo: — elgtis
kalbinę ir pa-
įtekme tamses-
s, jis su jų pa-
ant savo vardo
tatė sav pažny-
abar ramiai žė-
nuo žmonių ir
nai: pasakoja,
ik dieną jis su-
teikia, mat, ži-
ryvena daugiau-
į, neseniai dar
dėtuvos, kurie,
kūnigėlio sie-
tkisza savo vil-
nepasotintam
sybė, viena pa-
susiprato, ir
kiai atranda
aukų įmestus
arinus centu-
ji ir tenka „be-
amokslus. Dy-
sad beveik visi
igai remia savo
vienų keiksmų
ų. Kas žin,
geriaus įveikia,
ai isztarti pa-
Pas mus to ne-
natyt daug pa-
rie to viso, kn.
as naikintojas
bos: prie kiek-
jis kalba len-
dikiais. Jis
da sakyti len-
r. Eismanta.

ash. Čzia lie-
ug ir tie patys

visi dirba angliakasyklėse, nes
kitokių uždabių beveik nėra.
Darbai eina gerai ir dirba vi-
sas dienas. Uždirbti čzia ga-
lima geriaus nėg kur—kitur ir
kiekvienis atkeliavęs greitai
gauna darbą. Bet jei kas va-
žiutuotų į Washingtono valstiją
jieszkoti darbo, tegul neuž-
mirsza, kokios jisai tautystės.
Sztai 27 Rugsėjo atvyko czion
du lietuviai, kurie, matyt, yra
išszizadėję savo tautos: jiedu
pasisakė esą lenkais. Praszėsi
į darbą ir Black Diamant ka-
sykloje ir pacziam Cle Elum'e,
bet abiejose vietose bosai atsa-
kė: „polandieriai negali gauti
pas mus darbo”. Tada varg-
dienėliai, kęsdami badą, atsi-
minė, kad jie ne lenkai, tik
lietuviai. Teip susipratė, jie-
du nukako į miestą Roslyn ir,
tę jau pasisakė esą lietuviais,
tuojau tapo priimti į darbą.
Taigi, mieli broliai, nepagei-
daukime lenkiszko vardo, nes
lietuvio vardas dabar žmonių
akyse daug augszciaus stovi
už lenkiszką. Čzia buvo ir
daugiaus tokių lietuvių, ku-
rie gyrėsi esą lenkais, tai juos
pavarė nuo darbo ir jie dabar
turi vargti per savo kvailumą.
Dabar čzia lenkai pradėjo
glaustis prie lietuvių ir net
norėtų vadinti savę lietuviams.
Mums-gi, broliai, laikas yra
visiems susiprasti ir su izdi-
dumu neszioti garbingą savo
vardą. J. Kurtz.

Philadelphia, Pa. Pas mus
kuone kasdien naujienos.
Sztai paliové rodėsis svietui
„Lietuvis”, kurį buvo pradė-
jęs izszleidinėti „kūnigaiksztis”
A. A. Jocis.

Kun. Kaulakis panedėlyje
atidarė pažnyčią, o 5 Spali-
nio parapija laikė susirinkimą,
kurs nutarė — rinkti nedėlio-
je patiems kolekta. Bet Kau-
lakis sumaiszė parapijos užma-
nymus, pastatęs visur policiją,
kuri neleido į pažnyčios vidų
prieszingų klebonui ypatų.
Asz ir nikelį buvau pažadėjęs

duoti, bet vis-gi neįleido.

Žydai, susiburę priešzais
pažnyčią, juokėsi ir szidyjo;
sako, eikit į mūsų dievnamį —
tę policijos nėra ir niekad ne-
buna.

Byla už pažnyčią dar ne-
pabaigta, bet Kaulakis, kaip
pats buvo uždaręs pažnyčią,
teip pats ją ir atidarė. Buvo
susirinkę ant maldos daugybė
žmonių, bet tik jų dalis gavo
pasimelsti, nes kicų vaitas su
kazokais neleido į pažnyčią.
St. Butkus.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Chicago, Ill. 22 rugsėjo vie-
tinė T. M. D. kuopa turėjo
mėnesinį susirinkimą, ant ku-
rio buvo nuspręsta: 1) pagal
centr. kom. pranesimą, mokė-
ti po 25 ct. kas bertašnis metų
į centr. kasą, arba \$1,00 ant
metų; 2) į centr. kom. skiriam
szias ypatas: už prez. M. Paltan-
navyčzių, buvusį Broad Brook,
Conn., už sekr. — A. Ilguną,
skiriant metinės algos \$25,00;
už kasierių A. Olszevskį, be
kaucijos; už knygių N. Ol-
szinską; 3) į literatiszką kom.:
p. Keksztą („Vienybės” redak-
torių), A. Lelį izsz Chicagos,
V. Daukszį izsz Philadelphios.

Vietinės kuopos buvusiame
sekretoriui p. Leliui atsisakius,
tapo aprinktas M. J. Damijonaitis.
Komitetas.

New Britain, Conn. Vietinė
kuopa laikė susirinkimą 29
rugsėjo dėl apszvarstymo T. M.
D. reikalų. Nutarta: 1) mokė-
ti metinę mokesztį po \$1,00 ant
metų; 2) centr. kasierius turi
likti po kaucija, kaip ir pirma
buvo; 3) centr. sekretoriui tu-
ri buti mokama alga ant metų
\$25,00; 4) centr. komitetas, kad
butų renkamas ant dviejų me-
tų, o ne ant metų, tokiu budu,
kad vienus metus rinkt prezid-
dentą ir sekretorių, o kitus
metus kasierių ir knygių; 5)

musų kuopa perstato į centr.
kom.: Prez. V. Daukszį, sekr.
A. Ilguną, kasierium A. Ol-
szevskį, knygiu N. Olszinską.
Musų kuopa palieka visą
seną komitetą ant kitų metų,
bet ateinančios metuos turi
buti rinktas naujas prez. ir
sekr.; 6) paaukaut izsz centr.
Dr. V. Kudirkos biografijos ir
kitų jo rasztų.

Prezidentas V. Gilevyčzia.
Sekretorius M. Uzeponis.

Gilberton, Pa. 29 rugsėjo
musų kuopa laikė susirinkimą,
kuris nutarė: 1) kad pasilikty
toji pati vyriausybė centralisz-
kam komitete, su ta pasarga
jog prezidentas ir sekretorius
renkami ant dviejų metų, o
knygius ir kasierius ant vienų
metų; 2) paliekam kasierių be
kaucijos, pasitikėdamai ant ge-
ro savo tautiečio; 3) sekreto-
riui paskirti algos \$25,00 ant
metų; 4) metinė mokesztis turi
pasilikti toji pati; 5) pavesti
\$100,00 ant izszleidimo Dr. V.
Kudirkos rasztų, o paskui nu-
dėti po 10 ct. nuo kiekvieno
sznario ir sugražinti minėtą su-
mą į centr. kasą.

Sekr. A. Markevyčzius.

Lost Creek, Pa. T. M. D.
kuopa savo susirinkime, laiky-
tam 6 spalio, nutarė: 1) centr.
prezidentu perstatom M. J. Da-
mijonaitį izsz Chicagos. Kitus
virszininkus renkame tuos pa-
czius; 2) naujam rinkimo bu-
dui mes pritariam, reiktų rink-
ti ant dviejų metų, po du kas
metai; 3) kasierius gal likti be
kaucijos, kaipo izsztikimas tau-
tietis; 4) sekretoriaus alga ne-
gali pervirszinti \$25,00, o tuos
pripažįstame; 5) Dr. V. Ku-
dirkos biografijos paraszymui
pritariame ant \$100,00 su ta
pasarga, kad darbas butų pa-
vestas izsztikimam tautiečziui,
kuris jį prideranziai atliktų;
6) kuopų sekretoriai turi izsz-
duoti metinę atskaitą centr.
sekretoriui ir vesti gerą rokun-

dą paaukautų knygių; 7) meti-
nų mokesztį paliekame tą pa-
czią; 8) įstatymai rodo, kad
sznarys tiktas knygas gali gau-
ti, kurios izszėjo izsz spaudos
jam pristojus į draugystę.

M. Bridickas, sekr.

Pittston, Pa. T. M. D. kuo-
pa ant susirinkimo 29 rugsėjo,
nutarė: 1) centr. virszininkais
palikti tuos paczius ir ant ate-
inančių metų tik su tuo skir-
tumu, kad komitetas butų ren-
kamas ant 2 metų: prez. ir ka-
sierius vienu kartu, o sekreto-
rius ir knygius kitu sykiu; 2)
centr. sekretoriui užtektų \$12
ant metų, kadan-gi yra žmo-
nių, pildziusių tą reikalą suvis
už dyką ir dar savo kasztų ant
to panesžė; 3) sznarystės mo-
kestis turi likti ta pati, o kas
nor gal mokėt ir po \$1,00 ir
daugiaus; 4) kuopų sekretoriai
turėtų izszduoti visų metų at-
skaitą centr. sekretoriui.

Sekr. J. A. Damijonaitis.

New York City, T. M. D.
kuopos nutarimai, priimti ant
susirinkimo 15 rugsėjo, szitie:
1) užmanė, idant centr. komi-
tetas pareikalautų atskaitos
apie izszįstas į Prusus knygas,
paskirtas platinimui Did. Lie-
tuvoje (ant keno vardo pasiųs-
tos?) ir atskaitą pagarsintų or-
gane, parodžius, kiek jau yra
izszdalinę arba perdavę; bet jei-
gu perneszikai už lygią prekę
musų knygas parduoda — do-
vanai gautas, kaip pirktas —
tai platinimui reikia kitokio
budo; 2) atspaudinus „Baudzia-
vą Lietuvoje” ir „Geologiiją”,
vis dar liks pinigų draugystės
kasoje; — tai mes užmanome
tuojau duoti į spaudą knyga
paraszytą kun. V. Dembskio
— po vardu „Dviniai Vagių”;
tas rasztas mums, kaipo darbi-
ninkams, butų svarbus, (mes
gavome progą jį perskaityti);
3) podraug užmanome, kad T.
M. D. paaukautų ant paminklo
Dr. V. Kudirkos \$25,00.

J. Naujokas, sekr.

Pasargos ant tų nutarimų.
1) Knygos siunčiamos „Varpo“ ir „Ukininko“ redakcijai ant jos knygininkės p. M. Zau-
niutės rankų. Žinodamas, kad
„Varpo“ su „Ukininku“ iz-
leisčiai turi kelius, kaip pla-
tinti knygas, kaip savo izleis-
tas, teip ir T. M. D. jiems pa-
dovanotas, centr. T.M.D. komi-
tetas neprivalo į jų tą reikalus
kiszti ir nuo jų kokių nors at-
skaitų reikalauti; ypacz kad
tulos knygų platinimo aplin-
kybės gali buti paslapties da-
lyku. 2) Po „Baudžiava Lie-
tuvoje“ ir „Geologija“, jau
spaudinama nuo kelių sąvai-
čių populiariškas apraszymas
„Kaip sutaisytas žmogaus ku-
nas“; o toliaus spaudjime, kas
bus nutarta; minėtą rankasz-
tį centr. kom. turi pirmiaus turė-
ti ir žinoti jo vertę. 3) Rusijos
valdžia nepavelys pastatyti ko-
kį nors symbolišką paminklą,
negut tik paprastą kryžių ar
akmenį ir tą Lietuvos inteli-
gentai atlikti pataikys. Pui-
kiausia Dr. Kudirkai pamink-
lą galima pastatyti, izleidžiant
jo rasztus ir bijographiją. 4)
kodėl kuopa nieko neatsiliepia
dalyke rinkimo centralizsko ir
literatizsko komitetų? *V. D.*

Wilkes-Barre, Pa. T.M.D.
kuopa nutarė ant susirinkimo
22 rugsėjo: 1) į centr. komite-
tą: prez. V. Daukszj, sekr. A.
Ilguną, kasierium P. Mikolai-
nį ir knygiūm p. Szerną. Lite-
ratizsko kom. sąnariais: Dr. J.
T. Želvieng, Dr. J. Szliupą ir
A. Olszevskį; 2) centr. sekre-
toriui prigulėtų mokėti \$25,00
algos; 3) link metinės mokes-
ties, tą liekti ta pati; 4) pa-
skirti \$100,00 dovanų už para-
szymą Dr. V. Kudirkos bio-
graphijos. *V. E. Bazilius.*

Westville, Ill. 29 d. rugsėjo
T. M. D. kuopa laikė susirin-
kimą draugystės reikaluose.
1) įnesimas, kad centr. virszin-
inkai butų renkami ant dvie-
jų metų tapo patvirtintas; 2)

virszininkais izsrinkti: prez.
V. Daukszj, sekr. M. J. Da-
mijonaitis, sekretoriui pripa-
žinta algos \$25,00; 3) mokestis
liekti ta pati; 4) kuopų sekre-
toriai turi izduoti metinę at-
skaitą centr. sekretoriui; 5)
kasieriaus kaucija turi buti su-
deta priesz tris centr. virszin-
inkus; 6) pritariame centr. vir-
szininkų padavimui, kad di-
desnė pusė kuopų turi galybę,
o mažesnė pusė turi pristoti
prie didesnės pusės, o ne sa-
viszkai elgtis; 7) pritariam už-
manymui apie Dr. V. Kudirkos
biographiją ir skiriam tam da-
lykui \$100,00; 8) T. M. D. tu-
ri užsiimti rinkimu aukų, pa-
skirtų jaunuomenei, einancziai
į mokslus; 9) centr. kasierius
ir knygius liekasi ant metų pa-
tvirtinti.

Sekr. *A. A. Apanaitis.*

Westville, Ill. Kas link ka-
sieriaus kaucijos, nekurius
kuopos balsuoja, kad nuo ka-
sieriaus kaucija yra be reikalo.
Bet man rodosi, visiems yra su-
prantama, kad kasieriaus kau-
cija neatbutinai reikalinga, ne
dėl jo neteisingumo arba neiz-
tikimumo. Visai ne. Visi ži-
nom, kad ponas Olszevskis iz-
visų pusių atsako už T. M. D.
pinigus ir asz ne apie tai kal-
bu. Vienog, mes neperseniai
turėjome vieną atsitikimą, ka-
da Miliauckas numirė: ar ne-
pražuvo pinigai? O kad priesz
Susivienijimą buvo sudėjęs
kauciją, tai tam nepražuvo.
Teip ir su ponu Olszevskiu:
iki jis gyvas, bus viskas gerai;
bet esti visoki netikėti atsitiki-
mai; todėl atsarga visada yra
vietoje. *A. A. Apanaitis.*

Baltimore, Md. T. M. D.
kuopa ant susirinkimo 5 spa-
linio nutarė: 1) centr. virszin-
inkais prez. p. Szerną, „Lie-
tuvos“ redaktorių, sekr. A. Il-
guną, kasierium S. Pauksztį,
knygiūm N. Olszinską; į lite-
ratizską kom.: V. Daukszj, Dr.
Szliupą ir P. Mikolainį; 2)

metinė mokestis turi likti ta
pati; 3) naujai prisiraszė sąna-
riai turėtų gauti pirmiaus T.
M. D. izleistas knygeles už
pusę pardavimo prekės; 4) pa-
skirti \$100,00 dovanoms už pa-
raszymą Dr. V. Kudirkos bio-
graphijos; 5) kasierius turėtų
buti po kaucija; 6) sekretoriui
vertėtų mokėti ant metų \$25,00
algos.

Nauju kuopos sekretorium
tapo izsrinktas V. Kvedaras į
vietą seno K. Baltruszaiczio.
Sekamas susirinkimas bus lai-
kytas 2 lapkričio; dėlto visi
sąnariai praszomi susirinkti
ant mitingo, kur bus izsdalini-
tos knygos.

V. Kvedaras,

500 S. Sharp str.

Baltimore, Md.

N. 27 kuopa T. M. D. New
Britain, Conn., nauji prisiraszė:

1258 T. Zdancziukas -60
1259 J. Skritulskas -65
1260 J. Tarulis -65
1261 M. Mažeika -65
1262 A. Mažeikienė -65
1263 A. Nevulienė -60

Užsimokėjo seni:

P. Žemaitis -60
M. Czeponis -60
P. Lesevyčia -60
K. Kukanskis -60
P. Sakalauckas -60
V. Giliavyčia -60
F. Plukas -60
S. Pranaitis -60
M. Valiukonis -60
J. Maziliauckas -60
K. Poszka -60
J. Danisevyčia -60
A. Grieszius 1,20

N. 33 kuopa Torrington,
Conn., nauji:

1264 V. Vaicziulaitis -60
1265 J. Povilauckas -60

N. 16 kuopa Gilberton,
Pa., seni:

A. Vaicziunas -60
T. Vilkaitis -60
K. Ivanauckas -65
L. Katilius -60

N. 4 kuopa New York,
naujas:

1266 P. Dobilas -60

Seni:

P. Draugelis -60
A. Meszlys -60
N. 5 kuopa Philadel-
phia, Pa., nauji:
1267 J. Ruszki -60
1268 J. Gudiszki -60
1269 J. Didvalis -60
1270 D. Kairis -60
Sekret. *A. Ilgunas.*

Kasos stovis.

Į p l a u k i m a i :

Nuo rugpiucio mėnesio li-
kosi \$552,62

J. Perkunas, Sheboygan,
Wis., inmokėjo -60

Kuopos:

Torrington, Conn. 2,70
Scranton, Pa. 3,65
New Britain, Conn. 7,80
Baltimore, Md. 2,60
Brooklyn, N. Y. 1,80
Hartford, Conn. 1,60
Philadelphia, Pa. 2,45

Sykiu \$575,82

I s z m o k ė j i m a i :

Brooklyno kuopa pasilaikė
savo kasztus -30

Expresso kasztai už iz-
siuntinėjimą knygiū
„Baudžiava“ 9,00

Paczto kasztai 1,61
Izleista 10,91

Lieka kasoje \$564,91
A. Olszevskis.

Žingsnis pirmyn.

Skaitant laikraszczius, iz-
leidžiamus po mūsų kunigų
cenzura, užėina man mislis
apie seną lietuviszką pasaką:
lepszio pasikėsinimą priesz ar-
žuolą. Mat, lepszys, izsdygęs
szalia aržuolo, turėdamas szau-
nų pavėsi, gyrėsi savo sveika-
ta ir drutumu, niekindamas
aržuolą ir baugindamas par-
versti tą platszakį. Tik atsi-
tiko prieszingai: po keliolikos
dienų, lepszys pats sudribęs
parvirto, o aržuolas pasiliko
bebujojās savo vietoje.

Ar sakysime, jog lepszys
didžiavosi, norėdamas izstikro
aržuolą parversti, ar jis tik

gelis
lys
kuopa Philadel-
hia, Pa., nauji:
Ruszkis
Gudiszkis
Didvalis
Kairis
Sekret. A. Lipuna

ISOS STOVIS.
p l a u k i m a i:
ugpiucio mėnesio
kosi \$550.
inas, Sheboygan,
Wis., inmokėjo
os:
ton, Conn.
a, Pa.
itain, Conn.
re, Md.
n, N. Y.
l, Conn.
lphia, Pa.

Sykiu \$575.
m o k e j i m a i:
lyno kuopa pasiliko
savo kasztus
esso kasztai už ies-
tinėjimą knygečių
„Baudžiava“ 10
o kasztai 10
Izleista 100
lieka kasoje \$540.
A. Olczerebia

gnis pirmyn.
ant laikraszczius, is
us po musų knygų
užaina man mūs
ą lietuviszką pasakį
pasikėsinimą priera
Mat, lepszys, isdary
žuolo, turėdamas susi-
sį, gyrėsi savo sveikū
rutumu, niekindama
ir baugindamas pe-
platszakį. Tik at-
eszingai: po keliolika
lepszys pats sudriū-
, o aržuolas pasiliko
iš savo vietoje.
dkysime, jog lepa-
si, norėdamas isditi
parversti, ar jis iš

mislyjo tą girių galiuną pa-
gąsdinti, idant szis nuleistų
žemyn lapotas savo szakas ir
uždengtų jį nuo saulės kaitros,
— pasaka visgi pasilieka savo
prasmėje: aržuolas liekti ne-
pajudintas be jokio pavojaus
ir baimės. Szios pasakos tur-
rinį asz noriu pritaikinti prie
musų kunigijos. Noriu at-
kreipti skaitytojų atydą, kaip
musų geradėjai, budami lietu-
vių iszperomis, baurina savo
duondavius, pramanydami
biauriausius žodžius ir kad
butų jų galėje — prigrirdytų
visus prieszgnynius vienam van-
dens szaukszte, už tai tik, kad
pastariejie vieną dalį savo var-
gingo uždabio pasilaiko sav.
Veidmainiaudami, jie nuduo-
da gerus tėvus, kalbedami, jog
jie linki savo broliams labo ir
rupinasi apie apszvietimą jų.
Sztai pastaram laikie kunigai
užmanė įsteigti didelę katali-
kiską knygų pardavinyzią,
buk delto, kad dabartinės par-
davinyzios iszvirto į bedie-
viszkas. Ar galimas daigtas,
kad knygos, atspaudintos
priesz kelioliką ar keletą me-
tų, galėjo persimainyti savo
turinyje? Rodosi, tokio ste-
buklo neiszkirštų nė didžiau-
sias gudų stebukladirbis, Iva-
nas Kronsztadtski: Czia, mat,
yra tokia priezastis, kad už-
manytojų kinkos dreba, ma-
tant sziaudieninį lietuvių atsi-
budimą isz letargo. Ar kuni-
gams pasiseks sustabdyti pro-
tiszką lietuvių klijimą — ne
galima tikėtis. Jie patys su
savo užmanymu knygų parda-
vinyzios žengia vieną žingsnį
pirmyn.

Per 500 metų lenkai prisi-
spyrę vertė lietuvius į ponus,
siulydami savo kalbą ir szlek-
tystę, idant musų broliai, pa-
metę savo tautystę ir kalbą,
pastotų iszgamomis. Nuo lenk-
meczio 63 m. maloningiausias
caras apkrovė lietuvius juoda
savo malone — grazdanka
stengdamasis visokiū barba-
riszku budu paversti musų

tautą į gudus. Vokiecziai, be-
pardavodami katalikiszkas
maldaknyges, nutuko ir įsiau-
gino didelius pilvus. Dabar
musų geradėjai, pamatę reika-
lą katalikiszkos knygų parda-
vinyzios, visomis keturioms
griebėsi prie darbo(?) Tai
isztikro vienas žingsnis pir-
myn! Szliupas raszo knygas
ir po laikraszczius; Szernas
priraszė moksliszkaipopulia-
riszku knygų ir dar toliaus
raszo. — Geradėjai galvoja
jeigu ilgiaus lauksime, sudėję
savo rankas, kaip laukėme iki
sziol, tai visi lietuviai iszvir-
s į „bedievius“, — pavirs į ne-
paklusnius aveles. Kur-gi ta-
da padėsime mes savo akis?
Ir sztai užmanytojai tarė sav:
„uždekime, girdi, didelę katali-
kiszką (!) knygų pardaviny-
zią; nors isz pradžių per ke-
letą metų turėsime eiti lenkty-
su „bedieviais“, bet ilgainiu,
juos pergaleję, galėsime gerai
pasipelnyti“.

Mat, kokia baisi bedievytės
szmekla. Ko neįveikė amžiai,
visa nevydonų gauja neįstengė
iszplėsti lietuviams tautystės
nė tikėjimo — tą sziaudienį
dvejėtą metų giriasi atsiekisų
musų kunigai per netikusius
savo laikraszczius. Mat jei
kunigai per savo organą, gi-
nantį aptemusių jų garbę, atė-
mė kam Dievą, tai tas yra ir
turi būti „bedievis“.

Abelnai liudnas butų viso-
kis musų geradėjų pasikėsinis-
mas. Bet atminus, kad „rek-
sniai, naktigoninkai, apgauti
apgavikai“ privertė dirbti vi-
sokius dykaduonius ant tautos
labo, — isz to galime nusira-
miuti. Sakau, ant labo, nes
nėra to blogo, kuris neiszteitų
ant gero. Jei lietuviai nekal-
tai, vien už tai, kad jie sten-
giasi būti žmonėmis, apmėto-
mi purvais, tai ilgainiu jie pra-
dės tēmyti, kas juos baudžia ir
už kokį nusikaltimą; užtēmy-
ję, mokės nuo užpuolikų apsi-
saugoti. Kunigai tvirtina, jog
skaitytojai moksliszku knygų

ir laikraszczių — yra bedie-
viai; jie tai daro dėl savo pa-
czių geszefo: jų dievuku yra
doleris, o kad lietuviai tokį
kunigų dievą paniekina, bet
garbina tikrąjį Dievą — tai
tampa baurinami.

Žinoma, visokis daigtas pra-
deda augti nuo mažo; teip ir
lietuvių supratimas. Vilnius,
sako, ne į vieną dieną pastaty-
tas; teipgi ir musų apszvietos
prieszgniai, mokinti teologai,
nebuvo toki tobulus nuo savo
užgimimo; tą laimę jie pasie-
kė vien savo laiku. Už taigi
ir vargszai, kurie sziaudien yra
atkiutę, ir kurie skaito Szerno
geografiją ir „Mokslas apie
žemę ir kitus svietus“, yra pir-
miaus perskaitę szventųjų gy-
venimus ir kitas dvasiszkos ir
svietiszkos įtalpos menkesnes
knygeles. Rodosi, turėsime
sutikti, jog alkanas žmogus
imsis greicziaus už gabalo duo-
nos, negu už brangaus akme-
nio, kurio vertės jis nepažįsta.
Taigi, jei mes tvirtintume,
kad užmanymas katalikiszkos
knygų pardavinyzios yra blo-
gu daigtu, — musų tvirtini-
mas butų nieku. Nors, kaip
matome, užmanytojai turi sa-
vyje ne per gerus siekius, bet
patsai užmanymas yra svar-
bus ir gali atneszti lietuviams
daug gero. Kunigai szį kla-
symą pakėlė, kiteip jį supras-
dami. Mes-gi isz jo privalome
džiaugtis ir laukti greitesnio
įsikunyjimo. Žiburys.

Monopolkes prajovas.

Vaisdelis isz Pamasgynės
gyvenimo.

— Ko jieszkai, bekeverzo-
dams po gatvę?

— Nosies jieszkau, kurią
czia esu pametęs.

Žmogus praeivis nusijuokė,
mislydamas, kad tas nuvargęs
ir burną užsiszėjęs žmogelis
ant juoko pliaunyja; bet vis-
gi vėl paklause.

— O kaip tu tą nosį pame-
tei? ar tai tavo nosis buvo,

liuosa, ne teip, kaip kitų?

— Ei ne! mano nosis buvo,
kaip ir visų kitų žmonių nosys,
bet paklausk, kas pasidarė.
Tai vis tos prakeiktos „mono-
polkės“ darbas! Pirmiaus,
kada budavo karcziamos, tai
žmogus nors ir daugiaus isz-
gerdavai, bet tiek blogo nebu-
davo. Karcziamoj kaip, bu-
davo, prisigėri, parvirsti, tai
žydas paspyręs paguldo kur
pastalėj ir miegi, kol pabundi.
Dabar per tą nenaudėlę mono-
polkę vienos nelaimės. Per-
nai prisigėręs lipau ant žydo
tvarto atsigulti; galva apsisu-
ko, kojos susipynė, rankos at-
leido, dribau kaip strampas
ant akmenų; nukritęs žiopte-
lėjau; duszia, iszkiszus isz
burnos galvą, pasidairė, pa-
matė, manę gulint žydo pri-
daržėje, tai jai turbūt manęs
pagailo, kad teip prastoje vie-
toje nepasilicziau, dar susimi-
lo ir atlindo atgal; ilgai paskui
asz kencziau to duszios pasi-
judinimo pasekmę, bet tik isz-
kencziau. Praėjo ta nelaimė,
pakilau isz purvyuo, įsirangiau
į lovą, lovoj kelias dienas pa-
gulejęs, atgijau, szį tą užsidir-
bau ir vėl grįžau prie mono-
polkės.

Viskas butų gerai buvę, kad
ne pekliszki tos monopolinės
treapai. Jau buvau kelis bute-
lukus iszmaumojęs, ir dar
vieną pasiėmęs, rioglinau lauk
ir tam tarpe, kepurę besidė-
dams ant galvos, pakryppau,
kojos pasprudo nuo tų trepų
ir griuvau ant akmenų kaip
žluktas. Po valandos szejp-
teip pradėjau dairytis, jau ma-
no butelukas buvo sutiszkęs,
ir rojus skystimėlis pasiliejęs.
Asz pradėjau verkkti, rankas
susiėmęs, to skystimėlio; žmo-
nės praeidami man sako: „žmo-
gau! jug tu galvą persiskėlei,
kraujas bega, gelbėkis, nes
szejp galą gausi“. Man apie
mirtį visai nerupėjo, man tik
pagailo to skystimėlio. Bet
atėjo viens žmogus, geras ma-
no pažįstamas, kurs patėmyjo,

kad man gali būti blogai, kraujui nubėgus; paėmė jis manę už rankos, ir vedasi; bevedant asz pasicziupinėjau burną: tiesa, visa kraujais apkrekejus. Kada nuvedė pas daktarą, pasirodė lupa petrukus, ir nosies krasztas nuskišęs. Daktaras lupą susiuvo, o nosį liepė eit susijieszkoti, kurią ketino prisiuti. Tai matai dabar nosies jieszkau ir nerandu; turbūt jau koks biaurybė szuo suedė radęs. Ak, tu Dieve, Dievulėli, dabar tai be nosies likau!?

Szits atsitikimas buvo vienam parubežinyje, ant Szeszupės kranto, miestelyj, dėl savo szvarumo vadintam Pamasgyne. Tas žmogelis jau negyvas. O kad lietuviszka patarlė sako: „nori virst į niekus – apsivesk; nori būti geru, — mirk“, — tai asz ir paminėjau tą monopolkės prajovą be jokios blogos mislies. —

Lauruks.

Klėtkucziū vieszpatystė.

Prof. F. Kohn'o.

Bet tuo pat laiku, kada Italijos ir Hollandijos matematikai ant tų pėdų ėmė naudotis isz teleskopo tyrinėjimui stebuklingų dangaus paslapezių, — mikroskopą per isztisus deszimtezcius dar laikydavo už bene-kokį zaislą, už kokį pa linksminimą akių, teip lygiai, kaip mūsų dienose randa žmonės vieną tik smagumą stereoskope ir kaleidoskope. Genijaliszkas anatomas Marcello Malpighi Bologna'je pirmutinis iszpažino mikroskopu naudą moksliszkuos tyrinėjimuos. Su mikroskopu pagelba, jis jau 1661 met. susekė tuos plaukų paveisdo plonutėlius indelius, kuriais arterijų (gyv-gyslių) varomas kraujas teka atgal į venas. Vieną kartą, 1662 met., Malpighi, eidams vakare per laukus, teip sav iszsilaužė isz supuvusio kėsztono szapą ir parsineszė jį na-

mon; padėjęs jį dėl žingeidumo po didinamuoju stiklu, jis, pats giliai nusistebejęs, atrado, jog tas szapas sudėtas isz plonuczių valaknų ir tuszezių skyluczių.

Eidama lenktyn su Rymo akademija, teip vadinta „luzsia-akių“ (Linchei), karaliszkoji Londono draugystė, nuo pat savo isikurimo, neapsileisdavo tame, idant atsklėsti gamtos paslaptis, betyrinėjant ir bekamantinėjant jas su teleskopo ir mikroskopu pagelba. Tos draugystės sąnarys, Robert Hooke, 1665 m. pirmu kart apgarsino knyga, kurioje iszguldė moksliszkus patėmyjimus, patirtus smulkutėlių esybių sviete; tą krygą jis paaukavo karaliui Karoliui II Stuartui, globėjui karaliszkos draugystės. Hooke tada susekė, jog ploni plauszai, iszpiauti isz po puszies zievės, jei juos padidinti per mikroskopą, iszrodo visai, kaip biczių koris; delto jis ir praminė tuos dailius szeszkercezius, isz kurių sudėti želmenų preparatai, *augmeninėmis klėtkutėmis*. Praslinkus szeszeriems metams, 7 Gruodžio 1671 m., M. Malpighi, į tą laiką daug praplatinęs savo žinias apie sukrovimą ir organizaciją augmenų, ir londoniszkis daktaras Nehemias Grew, daręs tokius pat patėmyjimus, — abudu vienu laiku perstatė karaliszkai draugystei kertinius naujo mokslo pamatus, pavadinę patį mokslą *augmenų anatomija*. Czianėra vietos, idant placziaus apsakyti skaitytojui, koku budu mikroskopiszki tyrinėjimai, kaip gale 18, teip ir 19 amžyje, vis labiaus tobulinosi ir koki tam tikslui tapo pramanyti nauji prietaisai ir pragumai; tiek tepridursim, jog didziausius tame dalyke nuopelnus padėjo vokiecių mokslincziai.

Miskroskopas turi augsztą iszsznazumą dėl szitos priezastie: tų, kur prasta akim matyt

augmens kune tik vienoveidę, valaknuotą arba raumenėtą masą, — tų dabar, pasiėmęs mikroskopą, iszvysi dyvinus vairumėlius gražiausių veikslų audinėlių; tų, kurs mums rodesi lyg mirimo tyła, atrandame sziaudien neapimtą gyvasties apsiereiszkimų gausybę. Mikroskopas darodė mums, jog augmenyj, kuriame mes prasta akim vos įziurime neaiszkius vidurinės gyvasties ženklus, isztikrųjų kribžda augsztai — organizuotas gyvenimas, kurs be atlydos plėtojasi ir atsinaujina. —

III.

Tos augmeninės vieszpatystės valstietj, tai yra augmeninė klėtkutė, mes turime isitiepti pavidale paprasto organizmo, vidurinis kurio sutaikymas gali būti prilygintas infuzorijai; klėtkutės kunas kiaurviduris ir susideda isz bevaisės medegos, panaszios į drebuocius; isz virszaus klėtkutė apsidengus plonute, per regima plėvele; kiaurumagi pilna sulczių, tankiausiai bespalvių, o tarpais raudonų, melsvų arba geltonų, saldžios arba rugszczios skonies. Kiekvienos klėtkutės viduje yra languotas branduolėlis, sukrautas ypatingu ir didžiai dyvinu budu; tą branduolėlį galima matyti tik per didžiai isztobulintus didinancziuosius stiklus. Klėtkutės branduolys panaszus į apvalainą arba tokį kaip kiauszinis kuną, kurio viduryje paprastai atitinkami vaiskiai — blisgus ingstukai. Su naujiausių mikroskopų pagelba (juos pramanė pirmutinis Karl Zeiss) dar patėryta, jog tų ingstukų viduryje yra smulkių-smulkiausias gijų tinklutis, ant kurio, nelyginai karielukai ant siulelio, užnarinti neapskaitytoje daugybeje dar smulkesni ingstukai arba paplokzti kuneliai. Klėtkutės branduolys valdo gyvasties virbėjimus mikroskopiszkoje klėtkutėje tokiu

pat budu, koku saulė valdo planetų (tarp tų ir žemės) judėjimus.

Materiją, isz kurios klėtkutė tveria savo kuną, mes vadiname pirmaprade materija arba *protoplasma*; toji materija yra visų-svarbiausių daigtu gamtoje, nes ji viena-vienintėlė gali vadintis nesziotoju ir vaisintoju gyvasties; su menkių-menkiausiomis permainomis, protoplasma sutveria ne vien visus augmenų kunus, bet ir kiauszinio baltymą su tryniu, mėsa ir kraują, smegeenis ir nervus, pieną ir surį, net gyvulių uodą ir szerius arba plaukus. Protoplasma, kaip regime, turi augsztą gabumą lengvai mainytis, pertai patį jos gyvuonį pavadinu *proteinu*; mokslinecziai-chemikai atrado tame proteine, nekalbant apie vandenį ir truputį druskų, daugybę organizškų sankrovų, isz didesnės dalies tokio paėjimo, kaip baltymas. Kuomet begyvėje gamtoje veik kiekviena akmenų veislė turi kitokią chemiszką sankrovą, gyvųjų sutvėrimų sviete ta pati pirmaprade tverianti medega eina sandelin kaip želmenims, teip lygiai gyvuliams ir žmogui. Mes galime pritaikyti prie protoplasmos sekanczius poeto Schillerio žodžius, suteikę jiems naują, daug reizszkiancią prasmę:

Keturios spēkos
Smelkias kruvon,
Gyvastj tveria,
Svietą gaivin.

Keturi elementai arba gavalai: angliadaris, rugsztadaris, vandendaris ir azotas, susijungę su maža apstybe sieros ir fosforo, isz vieno sutveria medegą sukrovimui visų želmenų ir gyvunų.

Bet jeigu augmeninė klėtkutė butų sudėta vien isz minksztos protoplasmos, tai szi pastaroji neįstengtų atlaikyti oro sunkumos slėgimą ir paszalinių kunų smugius; idant nuo to apsisaugoti, ji

apsidengus kietu kevalėliu; ji pasigamina sav namuczius arba, aiskiaus sakant, klėtkelę, teip lygiai, kaip varliukszcziai daro savo dėžutes: ji iszsunkia isz savę per visą savo pavirszų tula glitų skystimā ir medegā, kuriuodu bematant pavirsta į kietus ir susimeta į standų, bet giedrų (permatomā) luksztelį. Medega, iszkurios pasidaro tas luksztas, vadinama *celluloza*; ji skiriasi nuo pirmapradės protoplasmų medegos tuo, jog neturi savyjė nę sieros, nę fosforo, o susideda vien tik isz anglies, vandens ir isz anghadario, vandendario ir rugsztadario; visose augmeninęse klėtkutęse ta medega vienoda; kitur gamtoje jos visai nęra; permatoma, kaip stiklas, mikli ir stamantri, nelyginai plienas, ji padaro puikų skydā arba szarvā apgynimui szvelnaus klėtkutęs kuno. Antvaktį isz cellulozos mes pavadijsime klėtkine uodele arba plėvute, o klėtkutęs kunā, sudėtā isz protoplasmos, — vadjsime citoplastu. Nevat labai padidinus klėtkutę, mes nepatemyjame jos plėvutęje skyluczių arba plyszelių; ji tandziai apklęstus citoplastā; delto mes galime prilyginti klėtkutę prie kiauszinio, kurs kietu savo luksztu apdengia minksztā gyvuonį.

Augmeninęs klėtkutęs didumas labai nevienodas; teip, begonijos lapuose mes prasta akim galime patemyti labai gležnus tinkluczius; altęjos žiedas iszbjra vandenį į smulkias dulkutes; miltingos bulvės, obuoliai ir kriauszės pasileidžia beverdant juos; augmuo *mespilus*, benokdamas, jau pavirsta į kosziukę isz smulkutėlių grūdų; tai vienatinęs klėtkutęs, kurios atitinkamos sziapus regėjimo ezių. Alinių mielių laszelis po mikroskopu pasirodo pavidale milijono apvalių, kaip grybelius, klėtkuczių; jos teip,

smulkios, kad ant mazo ploto, nepereinanczio vieno keturkampio centimetro, jų telpa nuo dviejų iki trijų tukstanczių. Skersbręzjy augmeninęs klėtkutęs pasiekia plauko storumo, bet didesnę jų dalis isznesza tik trecziā arba ketvirtā dalį plauko storio; esti, vienog, ir stambesnęs, o prie to ilgesnęs; pavienęs valaknos, isz kurių susideda lininis ir vilnonis siulas, yra teipgi klėtkutėmis, kurios kad ir labai siauros, bet pasiekia nuo dviejų iki penkių centimetrų ilgio.

Vienog, reikia atsiminti, jog gamtoje nęra nieko didzio, nęra nieko nę menko; ir smulkiausioje klėtkutęje atsiranda vieta vairumėlių gausybei ir gyvasties spēkų apstybei.

Kiekvienoje klėtkutęje, neliaudamas, eina tvėrimas ir keitimas, gimimas ir mirtis, tolydiniai medegos mainai; klėtkutę įsiurbia maistā, per gromuliuoja jį, kvėpuoja ir iszpuczia; tuli atomai, tapę nereikalingais gyvaszcziai, atsiszalina, o jų vietā tuoj užima nauji atomai isz lauko; klėtkutęs atsinaujinimas rymo ant kvėpavimo, maitinimosi ir medegos mainų, nuo kurių priguli klėtkutęs atsigaivinimas; nto szito-gi atsigaivinimo priguli užlaikymas klėtkutęs gyvasties. Suprantama, jog klėtkutę negali perdirbti kieto maisto; mes žinome, ją esant uždarytā isz visų pusių lukszte; bet skystus ir lakius (dujos arba gazo pavidale) daigtus ji lengvai sunaudoja. Nors mūsų mikroskopai neįstengia dar susekti plyszelių klėtkutęs plėvutęje, tacziaus nęra abejonęs, jog klėtkutęs luksztas skylėtas, tartum kempė, su tuo tik atskircziu, jog jos skylutęs nepalyginamai smulkesnęs. Esant klėtkutei skystime, jos antvaktis įsiurbia jį ir nuvaro į vidurį prie citoplasto tiek to skystimo, kiek reikalinga jo maistui. Bet ir kitos sulczių dalys, kurios nereikalingos ci-

toplastui, persisunkia per plėvęs skylutes; jomis, rasi, paskui naudojasi toji ar anoji isz artymų klėtkuczių. Oras teipgi įsigaua per plonas uodos skylutes, o gazai, atsiradę klėtkutęs viduryje, iszeina laukan.

Kaip žinoma, senovęs gamtininkai ir tyrinėtójai protavo, jog visi kunai susideda isz keturių elementų miszinio: ugnes, vandens, oro ir žemės. Naujausioji fizika ir chemija, ne ankszcziaus kaip szimmetį atgal, nusklęstę nuo tų keturių elementų augsztā jų vertę; naujas mokslas iszmokino mus skaityti ugnį už chemiszką procesā, vandenį — už chemiszką susijungimā, orā — už dviejų gazų mieszinį, o žemę — už yvairių mineralų arba niaugių sankrovā, kurie yra sutrupę į smulkutėlius miltelius. Bet visā savo svarbā link augmenų gyvasties tie senovęs gaivalai vis-gi pilnai atlaikę: jug, žemę, vanduo ir oras maitina želmenis; ugis-gi, arba teisingiaus sakant, saulės szviesa ir sziluma, — yra spēkomis, kurios judina klėtkuczių gyvastį.

Isz akmenų liekanų, kurios sukrauja žemės plutā, tulos sukrautinęs dalys, ypacz mineraliszkos, sutirpsta vandenyje, nukritusiam ant žemės sniego, lytaus arba rasos pavidale; tas vanduo paskui įsisunkia per plonus žemės plutos plyszelius į dirvos gilumą. Tokiu budu, susitveria dirvos mieszimas, sakytumėm — ekstraktas arba sultys, kuriose randasi svarbiausi maitinimo daigtai, reikalingi želmenų kunui. Seniaus midikavo, buk tik męszlas ir puvenos (*humus*), gausiai prisisunkę organiszkų tręszimo produktų, pataiko iszmaitinti augmenį; tacziaus, mokslas seniai jau yra iszrodę, jog ne pati toji tręsza yra tikus želmenų maistui, bet mineraliszkos druskos, kurios randasi joje, kaip sztai;

kali, vopna, magnezija, ammiakas, susimaiszę su sieros, azoto ir fosforo rugsztimis. Kaip sziaudien daktaras duoda ligoniui ant drugio, vietoj neiszvalytų chininęs žievės sulczių ar miltelių, tyrā chininių alkaloidų skystimėli, o vietoje žalio opijaus — tyrā morfijaus druskā: — teip lygiai ir fiziologas augina savo želmenis be juodzemo vienam destiliuotam vandenyje, kuriame jis praskiedžia skalsias mineraliszkas druskas tyram kristallizuotam pavidale, be nereikalingų priemaiszczių.

(Bus dar)

The home gold cure.

An Ingenious Treatment by which Drunkards are Being Cured Daily in Spite of Themselves.

No Noxious Doses. No Weakening of the Nerves. A Pleasant and Positive Cure for the Liquor Habit.

It is now generally known and understood that Drunkenness is a disease and not weakness. A body filled with poison, and nerves completely shattered by periodical or constant use of intoxicating liquors, requires an antidote capable of neutralizing and eradicating this poison, and destroying the craving for intoxicants. Sufferers may now cure themselves at home without publicity or loss of time from business by this wonderful "HOME GOLD CURE" which has been perfected after many years of close study and treatment of inebriates. The faithful use according to directions of this wonderful discovery is positively guaranteed to cure the most obstinate case, no matter how hard a drinker. Our records show the marvelous transformation of thousands of Drunkards into sober, industrious and upright men.

WIVES CURE YOUR HUSBANDS!! CHILDREN CURE YOUR FATHERS!! This remedy is in no sense a nostrum but is a specific for this disease only, and is so skillfully devised and prepared that it is thoroughly soluble and pleasant to the taste, so that it can be given in a cup of tea or coffee without the knowledge of the person taking it. Thousands of Drunkards have cured themselves with this priceless remedy, and as many more have been cured and made temperate men by having the "CURE" administered by loving friends and relatives without their knowledge in coffee or tea, and believe today that they discontinued drinking of their own free will. Do NOT WAIT. Do not be deluded by apparent and misleading "improvement". Drive out the disease at once and for all time. The "HOME GOLD CURE" is sold at the extremely low price of one dollar, thus placing within reach of everybody a treatment more effectual than others costing \$25 to \$50. Full directions accompany each package. Special advice by skilled physicians when requested without extra charge. One dollar. Address Dept B 234 EDWIN B. GILES & COMPANY, 2330 and 2333 Market Street, Philadelphia.

All correspondence strictly confidential.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes-Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasižinokit pas J. J. Pauksztį.

Isz visur.

Danijoje, ant salos Seeland, nupleszkėjo didesnė pusė mies- to Kallundborg, kuriame 3167 gyventojų; pragaisztį apskaito ant \$2,000,000.

Turkijoje tik 15 moterų ant kiekvieno szimto neruko taba- ko.

Siberijoje, kaip pasirodo, ne- tiek daug senųjų szalies gy- ventojų, kaip daugelis protau- ja; beveik visi gyventojai pa- eina isz europiszkos Rusijos, ar atvaryti czion už baudą, ar liuosai atvykę jieszkoti pelno. Teip, Tobolsko gubernijoje, ku- ri turi 1,398,000 gyventojų, tik 40,000 yra senoviszų gy- ventojų; Tomsko gubernijoje ant 1,758,000 „rusų“ — yra tik 171,000 krasztiecių; Jeni- sejaus gub. jų 10prc., o Irkuts- ko — 25 procentai.

Isz Londono, Anglijos so- stapilės, iszlakstė vieną dieną po visą svieta telegramos, praneszdamos, jog „visas Londo- nas nugrimso į didžiausią nuliudimą, beveik nusimini- mą“. Skaitytojui pasirodys, kad tų atsitiko, Dievas žino, kas. Ant galo, galima buvo daleisti, kad angliszkoji tauta susigėdo, gailisi barbarisz- kų savo darbų, gailisi to, kad jos kareiviai tukstancziais užmu- sza nekaltus kudikius ir moti- nas Pietinėje Afrikoje.... Kur-gi ne! Londonas įkrito į nusiminimą per tai, jog ang- liszko palaiduno ir iszdykelio Lipton'o laivas „Shamrock II“ nelaimėjo laizybų, plaukdams lenktynėmis su amerikieczio — palaiduno laivu „Columbia“.... Angliecziai užmeta mums neapszvietimą, ziaurų budą ir viską. Bet ko verta pati anglų tauta, sutriuęjus iki pat kaulų, smegenų paskendus biauřiam savo iszdidume ir szventvagiszka ranka žudanti teutų liuosybę ir ramybę?

ZEMIU DULKĖS.

APYSAKA,
lenkiškai parašyta M. Radzevyčiūtės.

(Tąsa.)

— O kam pasirodžius?

— Persizėgnok. Nieko pikto tav nepada- rys. Popieras pasiimsi, įsikiši į antį, turėsi pristatyti Panendrių Kočiui. Ir nieks neturi ži- noti, kas tu, iš kur, kur eini ir ką neši...

— O kas tų yra tose popierose? Gal ne- tikri pinigai?

— O, ne, švenčiausi ir geriausi daigtai. Jei tu padarysi ką aš sakau, tai užsipelnysi prieš Dievą ir prieš gerus žmones.

— Tai eisiu ir apsisuksiu!... O kad kas sugautų manę, arba paklaustų, ką nešu?

— Negali niekam pasakyti, nė tų popierų parodyti, nes sunkiai reiktų atsakyti. Jeigu su- gautų tavę kas iš valdžios, tai popieras įmesk į vandenį, arba sudėgink. Ant to turi prisiekti, atsiklaupęs ir pakeles ranką į viršų.

— Ar teip, kaip prisiekia kareiviai?

— Teip.

Martynukas valandėlę nutilo, nusigandęs atsakymo. Vienog, pajautinas savo tvirtumo privertė jį neatsizadėti.

— Tai eisiu! — pasakė, visai atsidėjęs.

— Prisiek! Kalbėk paskui manę!

Vaikiščias atsiklaupė — pakėlė ranką ir akis augštin.

— *Prisiekiu, kad popierų neišdousiu, tei- sybės nepasakysiu, kad manę ir muštų, kad ir kalinyje laikytų! Nesakysiu niekam nė namieje, nė sude, nė vienam žmogui, nė bažnyčio- je kunigui. Pristatysiu jas paskirtoje dienoje kam pasakytą, negut nužuti turėčiau. Kaip manę Dievas girdi, tegul teip manę sud; ja, jei- gu aš išduosiu! Amen!*

Pabaigęs vaikiščias atsistojo visai išbalęs, bet tvirtas ir rimtas. Lyg butų per tą valandė- lę keliais metais vyresnis pastojęs. Daugiau- jau nieko neklausinėjo, bet pats kalbėjo, kaip padarysiąs.

— Kaip tik sutems, eisiu, o iš ryto sugri- šiu ir užbėgsiu pas tavę apipasakoti. Tikėk man tikrai, aš teip suksiuosi, kad nieks geriaus už manę negalės padaryti. Reikia pasisukti, kad arkliai žardyje nekęstų bado. Ponas supykty ir nutrauktų algą. Na, tiek to! Tai jau mano darbas!

— Drąsiai pakratė savo garbinius ir, ištiesęs botagą, pokštelėjo.

— Padėk tav Dieve! Martynuk, žinok, kad ant tavo galvos rymo viso kaimo ramybė. Jeigu pabugtum ir pasakytum...

— Tik aš prisiekiau! — atkirto užgautas vaikas.

— Ačiu tav. Iš tavęs ne bile vyras!

Dar sykj jam perpasakojus, ką ir kaip turi daryti, atsisveikino ir atsišalino.

Palydėjęs ją iki upeliui, sugrįžo družiai užsimislyjęs. Pavakare parginė kaimenę į dva- rą. Buvo lyg sukrypęs ir šlubavo.

— O kas tai? Naktij neganysi? — užkla- sė jį dvaro užveidas.

— Ponuli... manę visą skauda ir koją suka. Eisiu ant nakties namon!

Pamatęs jį šlubuojantį ir nuvargusį jo vei- dą, paleido. Išėjęs už vartų, Martynukas išsi- tiesė ir kaip kiškis, pasileido žinomais laukais, palikęs šalyje kaimą ir kelius.

Vienstypis pilkalis stugsojo, apaugęs tan- kiais krumais, apvainikuotas medžiais, tamsiais ir nuogandžiais brukšniais atsimušdamas prieš aptemusias nakties padanges. Per vaikištį perėjo šiurpuliai. Vaikiščiojo po svieta apie tą senovės pilį visokios pasakos ir apsakos, kurias grinčiose patylomis, slapčia vakarais apskatinėdavo. Martynukas dabar visas jas at- siminė. Žegnojosi ir braukė rankove nuo kak- tos šaltą prakaitą, bet ėjo. Nuo krumų į pa- kalnę buvo nusidriekęs juodas šešėlis, ir girdėt buvo tylumoje lyg šnabždėjimai, lyg kvatoji- mas. Vaikiščias, užsiėmęs ausis ir užsimerkęs, pradėjo veržtis per tankumyną, kruvindamas į stagarus savo veidą ir draskydamas drabužį. Užlipti buvo statu, ar du sykiu nusirito žemyn, bet nuo to neatgriso, tik įsierzino, iš skaudė- jimo užmiršo baimę ir nesustodamas veržėsi to- lyn. Ant galo pasiekė viršų. Tę buvo nedide- lė lyguma, apsuota aplinkui skardais. Ant krantų augo medžiai, o ties viduriu dar pažymu buvo užgriuvęs šulinys. Martynukas sustojo, nušluostė nuo veido kraują ir prakaitą ir va- landėlę klausėsi. Visur tyku, tik medžiai ošia. Tada jau, kassyk drąsesnis, pradėjo dairytis, patėmyjo liepą storoko liemens ir pradėjo ran- komis, uosle, akimis jieškoti tos kiaurimės. Įsliuogęs, kaip katinas, pasikabino, užtiko sky- lę, įkišo ranką, ištraukė brangų pundelį ir nu- šoko.

Greitai kvėpuodamas, valandėlę ilsėjosi, paskui paslėpęs radinį ant krutinės po trinityčiais ir marškiniais, susiveržė diržą ir tekinas, tartum risdamasis, nusileido į pakalnę. Tada tik apsi- žvalgė, dar apkurtęs nuo smarkaus nusiritimo. Iki Panendrių buvo apie trys mylios. Pasilei- do bėgti, žinodamas, kaip trumpos Gegužio naktys. Bėgo, glausdams prie krutinės savo naštą. Jo akys, apsipratūsios su patamsėmis, matė aiškiai ir toli. Bėgo kaip kulka, žemyn palinkęs, švaistydams į augštį basas kojas, per- šokdamas, kaip kurtas, per tvoras, grovius,

ežias.

Apsuko Kareiviškę, įstojo į vieškelį ir čia jau nieku netrukdomas pasileido dar sparčiau. Tiktai, lyg šešėliai, pašaliais mirgėjo telegrapo stulpai, medžiai, krumai.

Sutiko du vežimu, grįžtančiu iš miestelio; visi žingeidžiai žiūrėjo ant jo atsigriję, stuktėlėjo kelis pėsčius, pagarbinant nieko neatsakę. Atbėgo iki grįžkeliui, kur šunkelis ėjo skersai vieškelį. Riegojo tenai svetainė ir šalia jos buvo šulinys. Pailsęs Martynukas, vos atgaudamas kvapą, su išdžiuvusia burna, pripuolė prie šulinio ir godžiai ėmė gerti iš lovio vandens. Tuo tarpu atsidarė svetainės durys, kasžin kas išėjo, staptelėjo, pasidairė, pažiūrėjo į jį ir priėjo artyn.

— *Kto tam?* — garsiai užklause.

Vaikiščias, kaip laukinis žvertis, straktelėjo į šalį, nieko neatsakęs. Kurs klausė pagriebė jį už rankos.

Martynuko blusos apmirė. Užtėmyjo ant kepurės žvaigždę. Tai buvo policijantas.

— *Kto ty?*

— Nesuprantu! — atkirto, vyniodamasis, kaip žaltys iš spaudžiančios rankos.

— Kas tu? — paklausė policijantas lietuviškai.

— Aš iš čia. Arklio jieškau. Pabėgo iš kaimenės! — murmėjo vaikiščias, besikėsindamas ištrukti.

— Kaip tavo vardas?

Neprisirengęs ant to klausymo, išsykio neatšakė.

— Jonas! — atsiliepė ant galo.

— Meluoji! Ei, duokite žiburį! eikite šią!

Ant riksmo išbėgo kas-žin kas iš svetainės, pasirodė liktarna. Trijs vyrai apstojo vaikiščią.

— Nepažįstu! — atsakė policijantui šin korius, prikišęs liktarną prie vaikiščio akių.

Martynukas paliovė besitąšęs. Pamažėli atsisagė trinyčius.

— O tu, vagie, vaikijoje. Uždaryt į užkaborį, dieną apjieskosime, na eik!

Bet tuotarpu vaikiščias, kaip bematai, šoko į šalį, išsinerė iš trinyčių, davė gerą šuolį nuo sieksnio ir dingo už grovio rugiuose. Tartum griežle, įlindo į varpų jures ir prapuolė tose prigimtose savo jurėse. Iš pradžių slinko, kaip žaltys, nuolatai priguldamas prie žemės, tai vėl susirietęs dvilinkas, kad nepasirodyt iš rugių, bėgo vingiais, nepalikdamas pėdsako. Paskui niekur nieko negirdėdamas, išdrąsino, iškišo galvą iš rugių ir apsidairė, kur jis atsidurė. Pazino apygardę ir linksmi šyptelėjo. Priešais jį juodavo giraitė — tai jau Panendriai. Pasivėlino, nes jau rytuose dangus raudonavo, bet gerai apsisuko. Į kelią išeiti jau nedrįso, per

vartus į dvarą ne ėjo. Iš užkluonės pažiūrėjo į kiemą. Vis tolyn švito. Palaukus išėjo iš namų žmogus ir artinosi prie kluono. Martynukas pamažėli švilptelėjo. Žmogus apsidairė, pamatė jį ir tuojau prisiartinio.

— Jus Kotis? — paklausė vaikiščias, kaip iš paslaptų.

— Aš.

— Tai tekiti!

Išėmė iš ančio popieras ir padavė jam per tvorą. Daugiau nieko nešnekėjo ir pasirodžius vyrams ant kiemo, vaikiščias jau buvo toli.

Ir vėl bėgo tekinas, sudraskytuose maiškinuose, pajuodavęs, purvinas, surėžytas. Į kelią ne ėjo, o pasiekęs Kareiviškę, jau nestengė nusivilkti į dvarą. Perbrido per upelį, įlindo į krumus, parvirto ir užmigo.

Pabudo jau apypiete ir valandą nežinojo, kas su juo dedasi. Pajutęs badą ir troškimą, atsipeikėjo; matė, kad bloga, ir reik rodos jieš koti. Išsimaudė, pats išsiskalbė maiškinus, susagstė juos dagiais, išdžiovinio ant saulės, apsisivilko ir nubėgo į dvarą.

Pono namieje nebuvo, akamonas tiktai priderančiai išpludo jį, užsuko ausį ir liepė varyti į naktigonę arklius. Apsiejo be didesnės baudos. Martynukas buvo jau visai nusiramines. Tiktai atimti trinyčiai jam kvašino galvą, nes ką pasakys namieje? Bet nutarė nubėgti iš ryto pas Rožiukę, ji duos jam rodą; o tuo tarpu pavalgė, išginė kaimenę, atsigulė budoje ir atsimindamas tos nakties prietikius, šypsejo si džiaugsmingai. Paskui, užsitašęs skripką, čirškino iki pačiam rytui. Tuo tarpu nesirupino visai, kas gal išeiti toliaus iš tos jo kelionės. Pasisekė ir gana.

Gailinosi tiktai, kad turėjo tylėti. Kaip jis mielai pasigirtų, kaip pasijuoktų iš policijanto, jis — toks mažas iš tokio milžino su žvaigžde ant kepurės. Apsiauptas tomis ramiomis svajonėmis, užmigo.

Pabudino jį nemieliaširdingas stuktelėjimas šoną. Straktelėjo ant kojų.

Šalia jo stovėjo du iš valščiaus urėdninkai su blekėmis ant krutinių ir su lazdomis rankose. Senis Barzdyla ir Švedų Jurgis.

— Kelk, paše! — suriko garsiai senis.

— O ko? — vaikiščias drebėjo.

— Į raštinyčią liepia tavę kuogreičiausiai pristatyti. Ką tu padarei?

— O, Jezau! Aš nieko, aš ganau arklius! Negaliu eiti į raštinyčią. Aš tarnauju! — mikčiojo.

— Ką tę tavo tarnystė. Pirmesnis urėdas! Ir mums smagiaus butų baigti vežti sieną, ne kaip tavę vadžioti tris verstus! — Na, eime!

(Toliaus bus.)

Karaliaucziaus universitete atsitiko dalykas, visai nepritinkantis tokiai augsztai įrėdnei: anatomijos, fizikos ir chemijos profesoriai praszalino nuo savo lekcijų visas studentes — moteris. Ne joms, sako, skirt toki mokslai. Pagal „Vien.“ žinias, paduotas num. 34, Karaliaucziaus universitete mokinosi pirmąjį pusiametį 21 moteriszkė.

Kunigaiksztį Viktorą Nakaszidze, apie kurį buvo minėta pereitą sykį, nusudyjo Italijos valdžia ant 20 metų kalėjimo už jo „anarchizmą.“ Nakaszidze ginasi, kad nėjokiu anarchistu neesąs.

Iz Vengrijos sostapilės, Budapeszto, raszo, kad renkant pasiuntinius įseimą, kariumenė szaudė į žmones; 24 ypotos užmosztos, o szimtai suzeisti. O, svieteli!

Rusijos valdžia su straikais juoku nedaro. Naujai užimtam mieste Nintschwang, Kynuose, aliejaus dirbtuvės darbininkai pakėlė straiką, reikalaudami pakėlimo užmokesties. Rusizskas gubernatorius tuoj uizleido prisakyma, kurius apszaukė straiukuotjus už maizsztininkus; visus vadovus ir szeip daug darbininkų suėmė ir be sudo sukiszo į kalėjimą.

Tikrųjų anarchistų yra daugiausiai Londone. Vienų moterų — anarchisezių yra te net dvylika kljubų. Angliszkų anarchistų organizacija, turinti savo kuopas didesniuose miestuose, kaip Liverpool, Manchester, Leeds ir tt., skaito per 6 tukstanczius sqnarių, kurie sudeda kas sąvaitė po \$100 į kasą. Visoje anarchistų kolonijoje galima skaityti 20,000 ypatų, priskaiczius moteris ir vaikus. Didžiausia jų dalis — tai atėję iz Rusijos žydai.

Prusuose valdžia uždraudė raszyti lenkiskai adresus ant laiszky ir visokių paczto siuntinių, nors tę gyvena didelis lenkų skaitlius Poznaniuje, Silezijoje, Rytinėje ir Vakarinėje Prūsijoje. Paczto urėdininkas, kurs supratęs adresą, atiduotų laiszką į tautikras rankas su lenkiskiu antraszu gauna baudos 2 markes, o antru kart dvi gubai arba tampa pavarytas. Kitur džiaugiasi, kad paczto urėdininkai moka yvairias kalbas, o Prusuos už tai persekioja. Kas-zin kad lietuvai mėgintų Prusų Lietuvoje raszyti adresus lietuviszkai? Ar ir mums uždraustų?

Belgijoje, miesto Luetticho apygardėse, užstraikavo 10,000 angliakasių.

Susirinkimai.

Susirinkimas kuopos T. M. D. bus laikomas nedėlioje, 13 Spalnio, salėje po num. 73 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Sąnariai teiks visi susirinkti ir užsimokėti metines, pasiimti naujausias knyga „Geologija“ ir „Baudžiava Lietuvoje“, ir iszrinkti naują Centraliszką ir Literatishką Komitetą.

Kuopos Vyriausybė.

Susiv. L. A. 5 kuopa Dr. vysk. Valancziaus laikys susirinkimą nedėlioje, 13 spalnio 3 valandą po pietų, „Vienybes“ redakcijoje, ant kurio teiks visi sąnariai susirinkti ir užsimokėti ketvirtinę mokesį po 50 ct. Teipgi yra užkviectiami norintieji prisiraszyti prie Susiv. L. A., kurių pirmoji mokesis yra \$1,00, o paskiaus tik 50 ct. kas tris mėnesiai.

Susiv. L. A. 23 kuopa laikys susirinkimą nedėlioje, 13 spalnio, 2 val. po pietų, rume Lietuviszko Knygyno 200 E.

Centre str. Shenandoah, Pa., ant kurio yra užpraszomi ateiti visi sąnariai ir užsimokėti po 50 ct. ketvirtinės mokesies. Norintieji prisiraszyti teiks teipgi ateiti. J. Kunca, sekr.

New Britain, Conn. Atsiliepiu į lietuvius, mylinecius tėvynę, su tokia žinia: Myl. Tėv. Dr. kuopa suszauks mitingą net po Naujų Metų; bet kas malonėtų prisiraszyti prie kuopos, tai gali padaryti kokią sav velyja dieną. Sekretorius priims pinigus ir įtrauks naujus sąnarius arba sąnares į knygas. Kuopos kasierius pakviltavos ir nusiųs pinigus į centraliszką kasą.

Kuopos sekr. M. Czeponis.

Wanamie, Pa. T. M. D. kuopa laikys susirinkimą 13 spalnio 2 val. po piet, pas P. Juozą Anskį. Sąnariai meldžiami ateiti. P. Sarpalius.

Scranton, Pa. 13 spalnio bus susirinkimai kuopų: Tėv. Myl. Dr. 1 val. po piet, ir Susiv. Liet. Am. 3:30 val. po piet. Prigulinecius į tas kuopas praszau susirinkti.

Kaz. A. Kubilius,
38 Breaker str.

Scranton, Pa.

Elizabeth, N.J. Vietinė kuopa T. M. D. laikys savo susirinkimą 13 Spalnio, 4 val. po piet, po N 246 First str. Bus apsvarstomi visi bėgantieji reikalai.

Philadelphia, Pa., 10-tos kuopos Susivienijimo Liet. Amr. bus laikomas 12 d. Spalio, 8 valandą vakare, Kliubo name po num. 943 S. 2-nd str. Meldžiame susirinkti visus sąnarius su mokesčiu už 4 kvartalą. Teipgi naujus, kurie nori įstoti į eiles sąnarių Susiv. L. A. meilingai kviečiame pributi ant paskirto laiko.

Komitetas.

Brooklyn, N. Y. 38 kuop Susiv. Liet. Amerikoj laikys susirinkimą 12 d. spalnio, 7 val. vakare, salėje po No. 73 Grand str. Bus diena mokesies 4-to kvartalo ir svarstymas apie reikalus. Norintieji prisiraszyti, meldžiami ateiti ant susirinkimo.

Sekretorius V. Struogis.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Silvestro Visbaro, paeinanczio isz Suvalkų gub., Vilkaviszchio pav. Gizų valsecziaus, Pagramdų kaimo. Jis pats ar kas žino, teiks isz siliepti ant tokio adreso:

Mot. Gutauckas,
Kewanee, Ill.,
Box 44.

Asz, Kazys Dekeraitis, pajieszkau savo pusbrolio Jurgio Barsdaiczio, paeina isz Suvalkų gub. Vilkaviszchio pav., Pažerių valsecziaus kaimo Juodupių ar Bylių. Jis buvęs kriauczius, gyvenęs Baltimorėje ir Shenandoah'ryje.

K. Dekeraitis,
118 Walnut str.
Plymouth, Pa.

Pigi kelione.

Kas nor keliaut Europon, per didmarį gal perplaukt dovanai ant darbinių laivų arba ir kitokių, kokių kas nori. Norėdami dasizinti, įdekite už 2 ct. markę dėl atsakymo ir raszykite ant szito adreso:

Joseph Rossell
5 Merrimac str.
Boston, Mass.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikiš. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.

Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzurą, 1 usl 81, prekė 20c

A worthy successor. „Something New Under The Sun.”

All Doctors have tried to cure CATARRH by the use of powders, acid gases, inhalers and drugs in past form. Their powders dry up the mucous membranes causing them to crack open and bleed. The powerful acids used in the inhalers have entirely eaten away the same membranes that their makers have aimed to cure, while pastes and ointments cannot reach the disease. An old and experienced practitioner who has for many years made a close study and specialty of the treatment of CATARRH, has at last perfected a Treatment which when faithfully used, not only relieves at once, but permanently cures CATARRH, by removing the cause, stopping the discharges, and curing all inflammation. It is the only remedy known to science that actually reaches the affected parts. This wonderful remedy is known as „SNUFFLES the GUARANTEED CATARRH CURE“ and is sold at the extremely low price of one dollar, each package containing internal and external medicine sufficient for a full month's treatment and everything necessary to its perfect use.

„SNUFFLES“ is the only perfect CATARRH CURE ever made and is now recognized as the only safe and positive cure for that annoying and disgusting disease. It cures all inflammation quickly and permanently and is also wonderfully quick to relieve HAY FEVER or COLD in the HEAD.

CATARRH when neglected often leads to CONSUMPTION—„SNUFFLES“ will save you if you use it at once. It is no ordinary remedy, but a complete treatment which is positively guaranteed to cure CATARRH in any form or stage if used according to the directions which accompany each package. Don't delay but send for it at once, and write full particulars as to your condition, and you will receive special advice from the discoverer of this wonderful remedy regarding your case. Without cost to you beyond the regular price of „SNUFFLES“ the „GUARANTEED CATARRH CURE.”

Sent prepaid to any address in the United States or Canada on receipt of one dollar. Address Dept B 204 EDWIN B. GILES & COMPANY, 2330 and 2332 Market Street, Philadelphia.

Lackavanos greittrukei.

Trukis No. 19 iszeinantis isz Scranton ant 1:30 po pietų, ateina į Buffalo ant 8:00 vakare; trukis No. 20 iszeinantis isz Scranton ant 3:45 po pietų, ateina į New Yorką ant 7:55 vakare. Du nauji greittrukai tapo parengti: No. 3 iszeinantis isz Scranton ant 3:52 ateina į Buffalo ant 10:00 vakare, o No. 6 iszeinantis isz Scranton ant 5:00 po piet, ateina į New Yorką ant 8:50 vakare.

Krautuve Forniczio.

Czlonai gausite pigiausiai visokius namintus rakaodus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t.

Kiekvienas sykį pas mus pirkes, ateina ir kita sykį Susikalbėti galima visalp.

A. FAINBERG,

56 E. Main str.

PLYMOUTH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogi senus ant naujų perdirba.

Visi pas savo Tautietį.

Naujas Saliunas.

Sugrįžęs isz Pilipinų užsidejau naują saliuną, kur galima iszsigert skanių gėrymų ir parukyt puikių cigarų. Mateusz Vossylius

110 South Ganesity str.

Waukegan, Ill.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame isdirba skaniau
sia, geriausia ir sveikiausia
ALU ELIU ir PORTERI

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT

Locininkas.

Temykite motinos.

Po 25 metų tyrinėjimo ir prakti-
kavojimo szpitolėse ir szejmynose.
Asz persiliudijau koku budu gelbė-
ti publiką. Asz turėjau tukstanczius
persiliudijimų, kaip baudavonė ma-
no naujo budo gydymo kroniszku li-
gų, ir specialiszka moteriu ir vaikų.
Nėra szitoje szalije ir svetimose szal-
lise, kurs virszytu mano budą gydy-
mo. Galite apsznekėti savo locnoje
kalboje arba aprasyti norus ar rei-
kalavimus. Pribuk asabiszka jei
nemoki raszyti savo kalboje, jei ga-
lima akzaminas dovanai. Įdek už
2c. markę dėl utsakymo.

M. E. JACKSON, M. D.

P. O. Box 492

Office 246 Indiana Ave.

HAMMOND, IND.

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmo-
nių. Kurie norite szj bei tą dasiži-
noti ir szalto aluczio Taurė iszsigerti
vyno ir visokių Arielkų, ar cigarėlių
skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

Kosulys

Jyra pradžia daugelio pavojingu
ligų. Jis yra pradžia džiovos pa-
prastai, kaip ji įsivagia į žmogaus
vidurius

**SEVEROS
BALSAMAS
DEL
PLAUCZIU**

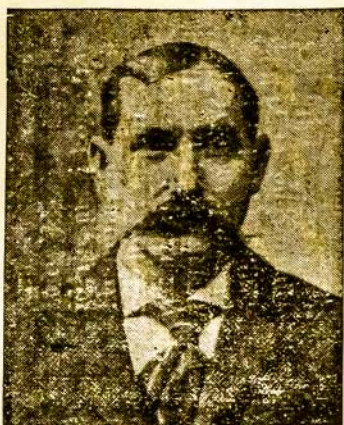
Jeigu vartojamo
laiku, praszalna vi-
sas plauczių negales
Jis yra labai pasek-
mingas nuo visokių
košulio, suvienyto ar
ne su įsisenėjusiu
perklės uždegiiu Bronchitis,
Croup, Pneumonia, Pleurisy, La-
Grippe.
Prekė 25 ir 50 ct

**SEVEROS
St. Gothardo Aliejus,**

geriausia gydulė nuo nusideginimo, sutini-
mo, reumatizmo ir t. t. Visi pagiria jo ver-
tybę.
Prekė 50 ct.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydulės yra gaunamos
pas A. Groblevskį, 111 Main str
Plymouth, Pa.

Žmiejcznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
tę tavo piningų ir palengvinimą ant:

Romatizmo,
Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nneikle in sztorą, pas savo tautietį ir pareikla
lauk ZMIJECHNIKO kuris yra padirbtas aptie-
kioje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
vins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų,
arba Kraujo.

GerklėGIUTERRO No 1. prigelbės koźname
karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, prie-
puollo ir gripo.

**JAIGU NORI GAUTIE TIKROS
TRAJANKOS**

Tai praszykle tosios ką Aptiekorius Groblevskis
sudaro. Yra tai sudirbta isz visokių angalių ir
szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip
tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos
nesiranda

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl ko-
no žinomas, yra vienas iszgeriausių Aptieko-
rių tarp mūsų tautos sziam Amerikoje. Tei-
po gi yra dėl koźno žinomas, jog vienas geras ap-
tiekorius žino ir zenklina daugiau kaip 10 dak-
tarių, nežine pagalbei susirgusios žmonijos. Dėlto-
gi jeigu kada jus Dievas teiktusi dslipstėt kokia
liga, tai tauojas nusiduokite ani rodos pas jįj.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

**HOTELIS
W. SUCKAUS**

Galima gaut pas jį visokios
arielkos, vyno, skanaus aluczio,
kvepenzių cigarų.

Teipogi užlaiko dėl pake-
levingų ir szejp žmonių nak-
vynę ir valgius inlaiką, teipo-
gi užkandį koźname laike.

Fanai dėl atvėsimo laike va-
saros karszczio. Intaisymai
ko puikiausi.

Nepamirszkite atsilankyti o
busite užganėdinti visame.

Vincas Suckus
98 Northampton Street
WILKES-BARRE, PA.

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communica-
tions strictly confidential. Handbook on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year; four months, \$1. Sold by all newdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

NOTSIKALTYKAI

Kapitalistai sako: kad ką darbininkai užmano
ir veikia, tai tas yra niekai.

Mus darbininkų kuopelė matydama jog mūsų
sunkiai uždirbti pinigai tenka pavieniams kar-
oziamininkams. Taigi, uždėjome darbininkiszka
karoziamą, kur lietuvių po sunkaus darbo galės
susipinti savo spēkas.

Keliviai pribuvę isz kitų vietų, gaus pas mus
melingą priėmimą ir prieteliszka rodą.

**Lietuvių
Prekystes SALONAS.**

785 Bank str.
WATERBURY, CONN.

**ZINGEIDU IR AKYVA
DĖL SVIETO.**

OFFICE 256 Grand str.
& 313 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tikrai vlenatinė gydyla ant už-
zeldinimo plaukų ant praplikusių
galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko
plaukų slinkimą.

Geriansia dantų gyduole: mūsų gy-
duole nustabdo Dantų skaudėjimą į
keles minutes. Mes savo gyduoles
gyrantavojam. Prekė tik 20c. Imant
6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu
ir į svetimas szalis. Budas kaip jas
vartoti yra parodytas keliose kalbose.
Norint gauti visą rodą su informaci-
je per laiszka adresavokit sziteip:
The J. M. BRUNDZA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store
26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviežių pavasarinių czeve-
rykų vyrizkų, moterizkų ir vatku, visi yra Jun'i-
jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tei-
po gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo.
Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

VIDURINIAI SKAUDEJIMAI.

Ar yra jusų viduriai skaudami?
Ar turite galvos ir kepenų skau-
dėjimą, smirdantį atsikvėpimą ir
vėją pilvę? Ar yra jusų apetitas
blogas? Ar nejauciate sykinis
teip juog gyvenimas nėra mielas?
Saugokitės, nes szitie symptomai
ženklina blogus vidurius. Ką jus
nuo to darote? Ar lankiate kol
patys isz savęs pasitaisys? Szitas
meginimas yra blogas, nes užpa-
vietrijimas ne yra juokai. Ar var-
tojate pavojingų arba ne kuriuos
isz tų garsinamų patentavų vaistų?
Pamisykite patys! Kaip gali kas
užraszyti jusm lekarstas nematęs
jusų. Prietam daugelis garsinamų
gyduolių yra padarytos ypatų kur-
rios vargiai ką žino apie tą lygą
kuria sako iszgydyse.

Kas jusm yra reikalinga tai gero
daktaro rodos; tokio daktaro kur-
ris specialiszka vidurinių ligų gy-
dymu užsiima. Tokiu vienatiniai
yra DAKTARAS LEONARD
LANDES ir jo OFFICE 134 E. 24
Str. NEW YORK N. Y., yra kas-
dien matomas iszgydymas yvai-
riausių vidurinių ligų.
Jo gydymas yra locnas iszradymas
ir nė vienam nevalia imitavoti. Yra
tai greitas ir tikras gydymas. Jei
užtad sergate kokia liga, galite eiti
pas jį su tikra vilczia jog jis jus isz-
gydys. Viena yzata kurią DAK-
TARAS LANDES neseniai gydė
raszo sziteip:

„Ant rytojaus po atsilankimo
pas jumi, tas baisus skaudėjimas,
kuris manę kankino per szeszis
mėnesius visiszka praszalino ir
kasdien mano apetitas liko geres-
nis teip juog trumpame laike ga-
lėjau valgyti valgius katrie pirma
butų man pridarę daug skaudėji-
mo Dabar mano viduriai yra vi-
siszka sveiki, dabar asz esmiu
linksmas kaip niekad nebuvo. Ju-
sų gydymas man per savo greitu-
mą labai patiko“. Atsiszaukite
szendien pas DAKTARĄ LAN-
DES o rytoj jausite geriaus ir ko-
nų sekanczią dieną jausite leng-
viaus, kol visi organai bus geriau-
siam stovije; gislos pilnos kraujo,
jusų veidas pilnas sveikatos. At-
siszaukite dabar. Jei negalite a-
teiti, raszykite savo kalboje. Jo
roda yra už dyką koźnam ir vi-
siems. Raszykite arba ateikite.

**Joe Harrio
HOTELIS**
103 E. Main ir kampo Eno str.
Szaltas alus, skani artelka, cigarai pirmos klases
Teipogi užkandžiai dovanai kas vakaras.
Jonas Drapiwskis Bartenderis.

Deimanto Elektros Kryzius.

Vadinamas telpgi Volta Kryzius, keleta metu atgal tapo laz rastas Austrijoje, ir pasidėkavojant savo naudai Kryzius tas veik prasiplatino Vokietijoje, Francuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos szaliose, ir sziantien yra labiausiai pagėdaujamas kaip galingas vaistas nuo Reumatizmo ir daugelio kitų kuno negaliu.

Elektros Deimanto Kryzius gydo Reumatizma telp muskulu kaip ir sanariu. Neuraigija ir kitus kuno skaudėimus, Nervizkuma. Nervu nuilpnėjima, Silpnuma, Prastota Nerwu Gyvuma, Nervu Nupuolima, Nemiga, Abejotvinguma, Dvasios Nupuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustengima. Drebuli, Neuraigija, Apoplekija, Nuomara, szv. Vito Szoki Szirdies Plakima, Galvos skaudėjima ir visus Nervizsko sistemo sugedimus.

Veikmė jo apstrelszkia pati per save begyje koletos dienu, bet kartais užtrunka keles dienas.

Kryzių reikia nesztint dieną ir naktį, pakabinti ant szilkinio szniuruko ant kaklo, augszciau szirdines indoubos. Mėlynoji pusė turi but in apaczia apversta. Pri-sz naudojima ir viena syki ant dienos po to indė: Kryziu in truputį drungna geriausia uksuso skystima ir laikyk per keleta minučių. Vaikams ztirint pag-l amziu, uksusa reik su vandeniu atskiesti. Prekė to Kryziaus yra vienas doleris ir gvarantuojame, kad jis sutiktokia cat naudą kaip kad geriausiasje elektrizki dirzi. Kasz tuojanti penkiolika bel dvideaszimta sykių daugiau. Kožna- ezelmynos sanarya, eveikas ar ligotas, niekada neturi but to Elektrizsko Kryziaus, kurs yra geriausiu gelbėtojum prievsokias kuno negales ir skaumus. Priusisk viena dolerį p

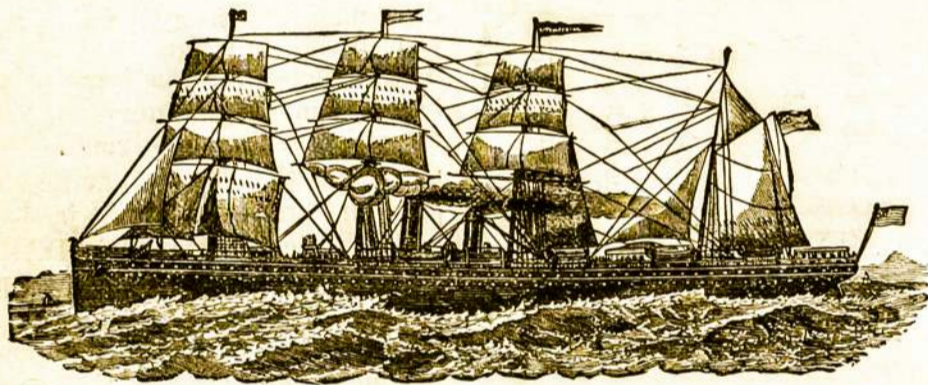
expresa, ar money orderj arba registruotoj gromatoj, o mes tametl savais kasztale pasius'ne viena Elektrizska Deimanto Kryziu, arba 6 už \$,00. Gaunamos tuketancziains rek-mendacija nuo ypatu kurios su pagelba szio Stebuklingo Kryziaus iszsigydė. Yra užtektina dėl parodymo jo magizskos galybės Sztai pcr ta tokiu rekomendacija:

Asz naudojansi jusų Deimanto Elektros Kryzių nuo 21 Kovo ir persitikrinau, kad tas kryzius tikrai telp pagelbingas, kaip sakėtė. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjau: visada turėdavau laikyti ją parszta. Po nandojimo begyj dviejų anvalczių jusų Deimanto Elektros Kryziaus galėjau apsleiti jau la parszimo. Dabar su ta ranka neszu pilną kibirą vandens. Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jums uz telp die'cie euteikta man pagelba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1893

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog epsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsauguju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

Caecilia Hall.
GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.
Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.
BROOKLYN N. Y.

Kambariai draugyszių susirinkimams. Svetainė parsamdoma dėl veseliju, balių ir tt. Gėrymai pirmos klasės; vynų visokio skyriaus, likierių ir Lager Bier.

Draugystės szv. Juozapo susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninką.
Draugystės szv. Kazimiero susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petnyczia.

TRAJANKA (APSERGĖTA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios Trajankos Suvienytose Valstijose, geriausiai sudrutinancziuos, kuri susideda isz 52 visokių zolių, szaknų, zievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso svieto szalių.

Ketvirta dalis svaro kasztuoja 25 centai, su prisiuntimu per pacztą 35 centai, \$1 00 už svarą.

Perkupuoziams 10 svarų už \$6.00.

G. Hoffmann

lietuviszkas aptiekorius
103 Grand str.
BROOKLYN, N. Y.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klasės, taipgi siuncziu pinigus visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

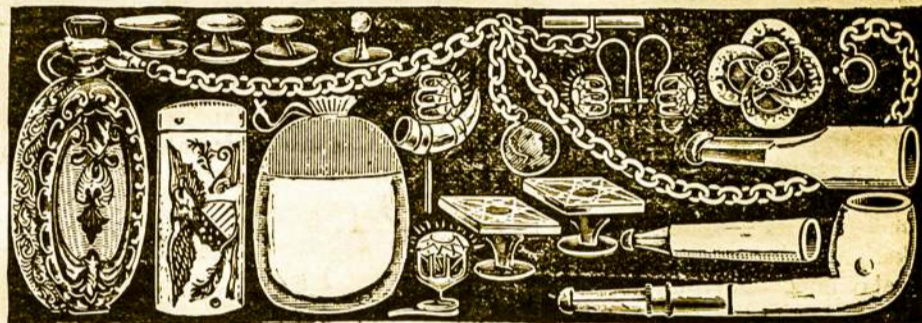
Todėl nepamirszkit jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia.

Paveikslas

Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių pločio, 24 colių augszczio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-tarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą trusė ant mudos savo tautieczių ir tėvynės.

DYKAI 14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekada negirdėta! Ateikit paziurēt, paziurėjims nieko nekasztuoja!
Dabar mes paleidziame turgan geriausių laikrodėlių: **TIKRA AMERIKIZSKA**, 14k su dvigubais paauksuotais lukeztais, aneuke užsukamas ir austatomas, vyrizskas ir moterizskas, su **TIKRA AMERIKIZSKA MASZINERIA**, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas, nikelinotais viduriais. Iszduodame rasztą **GVARANCIJA ANT 20 METU**; pagal iszveizdą ir gerumą tokių laikrodėlių vieados gali lyginti prie \$100 **VERTES AUKSO LAIKRODELIO**. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duocime begyje 60 dienų puikius prezentus: 1 viena marių putų **RYPKĖ** su didele galvuke ir gintarinu cibuku, vertės \$1.50; 1 gryną marių putų **CIGARNICZIA**, vertės 75c; 1 nikelinė briezdukama **DEZUTE** 25c; 1 daili auksuota **DICKENS LENCIGELI** su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią auksinnotą **SAGUTE**, \$1 00; 1 viena pora puikių **AUSKARIU** da'mantais sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPIRKA** iszduodintą **brangakmeuals** 40c; 1 porą paauksuotų koloniku su parmuterio vyrizais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su permuterine apaczia, 25c; 2 kalneriams guzikų, permuterio apaczios, 55c; ir 1 puikią į krutinę sagute su dailiu akmeniu 7c. Laikrodėlių ir 14 dovanų siuncziame C. O. D. už \$4.98 apmokėdami telpgi ir expreso kasztus; siuntinį galite iszvezaminuoti ant expreso ir jei nepatiktū, sugraziinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda Expreso Ofisas \$4.98 turi but prisiusti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį **PĒLI**; daiktus mes pa-siuncziame tada per pacztą. užregistruve savo kasztais. Jeigu pirksit ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszyk, ar 6 laikrodėlius gausi **LAIKRODELI** ar moterizską. Jeigu moterizska, tad vyrizsko **DICKENS** lenciugėli mes pasiusime moterizską 50 colių auksuotą **Lorgnette** lenciugėli. Raszyk szendien pakol iszpardavimas neiszsbalges.

Adresuok: **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestringą, teisingą ir artistizską iszdirtimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksztiti gu-dotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei**, nes per 30 metų užsiimdama iszdirtimais įgijau geriauseg praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

